Margrethe
Forlaelinger
1-3

Anna Helsing.

109

ANNA HELSING

AF

MARGRETHE.

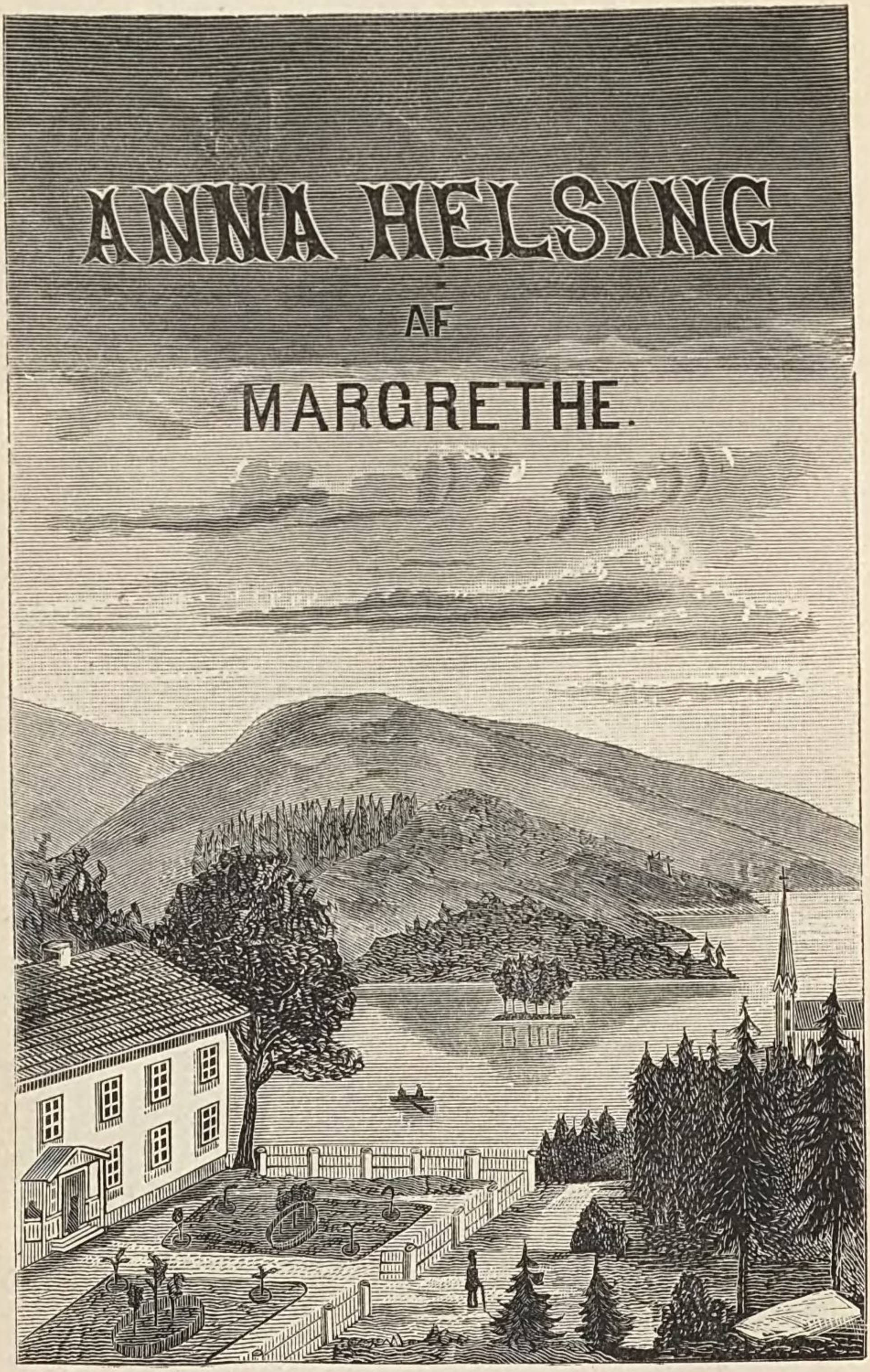

Anna Helsing.

Billeder fra Vækkelsestiden

i

Femtiaarene

af

Margrethe.

Med xylograferet Titelbillede.

Kristiania.
P. T. Mallings Boghandels Forlag
(G. Kr. Johs. Parmann).

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS

A. W. Brøggers Bogtrykkeri 1884.

Forord.

Forfatterinden af disse interessante Skildringer fra Vækkelsestiden har tilladt mig at indføre hendes Bog blandt Publikum, skjønt hun, som Enhver kan se, ikke er nogen Begynder paa Forfatterveien. Jeg har staaet de Kredse saa nær, som hun skildrer, og jeg har saa nøie kjendt de Personligheder, der har tjent Forfatterinden som Modeller, at jeg Sandheden tro kan bevidne, at det er den rene, uforfalskede Virkelighed, der i novellistisk Form oprulles for Læseren. At det for en betydelig Del er noget Selvoplevet, der gaar igjennem Skildringen, er saa paatageligt, at man ikke behøver nogen Forsikring derom. Men dette Selvoplevede, der skildres med den varmeste Kjærlighed, er tillige besluet i Frastand og med Kritik. Derfor er ikke blot Vækkelsens lyse Sider, men ogsaa dens Ufuldkommenheder og Misdannelser kommet under Behandling, de sidste dog, som naturligt er, mindre stærkt accentuerede end de første. Saa tror jeg da ogsaa, at Enhver, der har noget personligt Kjendskab til Vækkelsen og Vækkelsestiden, vil ved at gjennemlæse denne Bog sige: ja saaledes gik det til, saaledes var Livet. Og jeg tilføier: saaledes maatte Livet blive efter Vækkelsens hele Beskaffenhed, hvorfor disse Skildringer ogsaa er et værdifuldt Bidrag til hin Tids Psychologie.

Idet jeg herved bringer den ærede Forfatterinde min Tak for den Glæde, Bekjendtskabet med hendes Bog har skjænket mig, ledsager jeg den med mine bedste Ønsker. Maatte den finde mange og taknemmelige Læsere.

I Januar 1884.

Dr. theol. A. Chr. Bang.

Indhold.

Side.

Nogle indledende Bemærkninger 1
Kvindeforeningen 3
Bibellæsningen 21
Hjemmet 32
I Lensmandsgaarden 55
Gjenforeningen 76
I Vennekredsen 87
Femten Aar senere:
Hospitalet 112
Præstegaarden 120

Nogle indledende Bemærkninger.

„Forord og Indledninger er noget frygtelig kjedelig noget, det springer jeg altid over", udbryder mangen ungdommelig Læser, naar han ser en Bog forsynet med saadant Tilbehør. Jeg vil dog bede, kjære, tag dette med, jeg skal fatte mig saa kort som muligt.

Idet nu disse Billeder fra Femtiaarene gjør sin Indtrædelse, skylder jeg Læseren nogle Oplysninger. Det Spørgsmaal vil uvilkaarlig trænge sig frem; Er disse Billeder sande? Hertil vil jeg svare, „Ja"; Billederne er tagne ud af Livet, er tildels oplevede, men Personerne er digtede. De aandelige Udviklinger er tagne ud af Virkeligheden, saaledes førtes saa mange i den Tid; det, tænker jeg, vil sandes af dem, som har levet Tiden med.

Naar jeg siger, at Personerne er digtede, saa maa jeg dog her gjøre en Undtagelse. I Kandidat Mynster har jeg søgt at tegne en af Bærerne af hin Tids Bevægelse, en nu saligt hensovet Præst. Jeg har søgt at tegne ham saa tro, som det har

været mig muligt, saaledes som han staar for min taknemmelige Erindring. Hans Ord her i Bogen er ofte en ordret Gjengivelse af hans Udtalelser i hin Tid. Kunde disse Blade bidrage til at reise ham et kjærligt Minde i de manges Navn, som har hans troesvarme Forkyndelse at takke for den vigtigste Gave i Livet, saa havde Bogen faaet opfylde en Del af sin Hensigt.

Som sagt, de øvrige er digtede Personer, om end en og anden vil kunne gjenkjende virkelige, oplevede Træk af Livet; dog maa jeg kanske tilføie, at ved Lægmanden har jeg havt en bestemt for Die, skjønt jeg ikke har ment at skildre denne helt ud.

Det vil maaske kunne indvendes som en Anke mod Bogen, at det er Lyssiderne ved Vækkelsen, som her er draget frem. Nu vel, jeg vil ikke benegte det; men den opmærksomme Læser vil dog se, at der paa flere Steder er pegt paa Skjævhederne, og er det saa noget urigtigt i, naar man ikke lukker Dinene for disse, da fornemlig at dvæle ved det gode, det man tør glæde sig over og takke Gud for?

Se saa — nu er jeg færdig. Kunde nu Anna Helsing faa give et friskt og varmt Billede af hin Naadetid for vort Land, og vække gode Tanker og gode Forsætter i et eller andet Hjerte, saa vilde det inderlig glæde

Forfatterinden.

Kvindeforeningen.

„Det er ene og alene Nysgjerrighed, som bringer mig til at følge Dig til Præstegaarden idag."

Disse Ord blev ytrede af en ung Pige, Anna Helsing, idet hun med sin Veninde Sofie Pettersen vandrede henad Landeveien i en af vore smukke, frugtbare Oplandsbygder en vakker Sommerdag. Sofie var Datter af den rige, ansete Lensmand Pettersen der i Bygden; af flere Børn var hun den eneste Datter, og da Forældrene gjerne vilde give hende en rigtig god Opdragelse, havde hun i flere Aar af sin Barndom været i Kristiania, i Pension hos en Præsteenke, Tante af Anna, og havde gaaet i en af de første Skoler i Hovedstaden. Nu havde Sofie Besøg af sin kjære Veninde Anna, Assessor Helsings eneste Datter, og det var medens de spadserede sammen langs en af vore smukke Indsøer, at Anna ytrede: „Det er ene og alene Nysgjerrighed,

som bringer mig til at følge Dig til Præstegaarden idag. Det kan da være ganske interessant at se paa nært Hold nogen af disse forfærdelige „Vakte", som man ofte hører tale om; men jeg er næsten bange; jeg har heller ikke den fjerneste Ide om, hvad et Kvindeforeningsmøde vil sige?"

„Jeg har kun været med nogle faa Gange", svarede Sofie, „disse Møder efterlader altid et underligt Indtryk hos mig, som det varer flere Dage, inden jeg faar rystet af mig igjen. Jeg bestemmer mig til ikke at gaa, men naar Tiden kommer, er der noget, som drager mig afsted alligevel. Men hør Anna, lad os begge være bestemte i det, at vi ikke lader vor Ungdomsglæde forstyrres af sygelige Griller. Ved Du, Anna, jeg kan imellem være saa glad, jeg føler Ungdomskraften i hvert Lemmed, og Livet ligger saa lyst foran mig, men naar jeg har været ved disse Møder, og imellem naar jeg kommer fra Kirken, kan jeg være saa urolig."

„Ogsaa jeg kan føle mig saa glad og lykkelig, kan more mig saa inderlig godt paa de Baller og ved de Fornøielser, jeg nu har faaet deltage i, siden jeg blev voxen; men ved du Sofie, midt under Fornøielsen kan jeg gribes af en usigelig vemodig Følelse, en Længsel, jeg ved ikke selv hvorefter, og mangen Gang, naar jeg har moret mig

paa det bedſte, kunde jeg have Lyſt til at ſætte mig ned og græde. Saa kan jeg imellem faa ſaadan Angſt for at dø. I Høſt frygtede man meget, at Kolera ſkulde komme til Byen, ja der viſte ſig nok nogle mistænkelige Tilfælde ude paa Grønland. Jeg gik netop den Gade en Formiddag, og om Eftermiddagen fik jeg høre, at dette Strøg var ſmittet. Du kan ikke tænke dig, hvor angſt jeg blev, jeg kunde ikke ſove om Natten, men gik op og ned i ufigelig Engſtelſe; jeg troede ſaa viſt, jeg ſkulde faa Kolera.

„Ja ogſaa jeg føler ofte, at jeg ikke er ſkikket til at dø, men Anna, nu er vi unge og maa nyde Livet, naar vi bliver ældre eller ſyge, kan vi omvende os, ſom de „Vakte“ ſiger.“

Undér denne Samtale havde de to unge Piger naaet Preſtegaarden, en ſtor toetages Bygning af et ærværdigt Udſeende med to ſtore Lønnetræer paa hver Side af den høie Trappe. Et hvidt Stakit adſkilte det indre Gaardsrum fra det ydre, medens dette var omringet af ſtore Udhusbygninger, der ganſke borttog al Udſigt for Vinduerne. Sofie, ſom var godt kjendt, vidſte, at Familien paa denne Aarstid opholdt ſig meſt i Haveſtuen; hun bøiede derfor om Hjørnet og førte ſin Veninde ind i Haven. Pludſelig ſtandſede Anna med et over-

raſket Udraab ved den Udſigt, ſom her aabnede ſig for dem. Preſtegaarden laa lidt høit, og Veien derhen havde den ſidſte Tid ført dem gjennem Kratſkov og Lunde; her aabnede ſig en vid Udſigt over Indſøen, ſom netop paa dette Sted var ualmindelig bred. Der laa den ſaa ſpeilblank, ſtille og fredelig, medens en yndig, frugtbar Ø hævede ſig op over Vandet og ſaa ud ſom en eneſte, ſtor Have. Længere henne paa en fremſpringende Odde ſtrakte en liden hvid Kirke ſit ſlanke Taarn i Veiret, og inde i Bugten til venſtre laa en tætbygget, frugtbar Bygd. Det var noget forunderlig mildt og blødt over det hele Landſkab, og de unge Piger blev ſtaaende og betragtede det i taus Beundring. Nu lød Salmeſang ud til dem og mindede dem om, at det var over den til Mødet faſtſatte Tid. Hurtig ilede de op ad Havetrappen og ind ad de aabne Glasdøre. Medens de her lagde ſit Tøi af, kunde ikke Anna undlade at kaſte et hurtigt Blik omkring i Stuen. Møbler og alt var overordentlig ſimpelt og tarveligt, firkantede Borde, høiryggede Stole, i Hjørnet et ſtort Slaguhr, men der var dog en forunderlig Hygge herinde, ſyntes hun; i Vinduerne var der en ren Blomſterflor, og fra Vaſer paa Bordet fyldtes Værelſet med en yndig Duft.

Dørene ſtod aabne til Dagligſtuen, hvorfra

Salmesangen lød, Sofie skyndte sig derind, medens Anna fulgte efter med et beklemt Hjerte. For ikke at forstyrre Sangen tog de Plads nede ved Døren, og atter lod Anna sit nysgjerrige og iagttagende Blik vandre omkring i Stuen. Hun opdagede strax, hvem Husets Datter var; denne, en lidt ældre Pige, sad imellem en Gruppe Kvinder ved et Bord i Midten af Værelset, medens Bibelen laa opslaaet foran hende. Først forekom det Anna, at det var et strengt, alvorligt Ansigt, men det havde noget fængslende ved sig, der laa saa meget Udtryk i de dybe Øine. Netop nu sang de:

„O Gud, vor Gud bessjæl vor Aand!
Giv Lys, giv hellig Varme",

og det var, som om der ved disse Ord virkelig bredtes denne hellige Varme over Frøken Mynsters alvorlige Træk. Men Annas undrende Blik ilede hurtig omkring, alt var saa nyt for hende; rundt om i Stuen sad Kvinder af forskjellig Alder og Stilling, gamle Koner og unge Piger, Embedsmænds Damer og Husmandskoner, alle forenede om en fælles Interesse. Især var der en middelaldrende Kone med et paa samme Tid klogt, som mildt og kjærligt Blik, der fængslede hendes Opmærksomhed; der var noget over denne simple Bondekone, som hun ikke kunde forklare sig det gik hende her som

overfor Husets Datter, hun kunde ikke se paa dem uden med Ærbødighed. Det var imidlertid ikke blot ved de tilstedeværende Kvinder, hun fæstede sin Opmærksomhed, det var noget over Værelset, over hele Huset, som hun ikke kunde forklare sig; det kunde ikke være Kristusbilledet over Sofaen, som gjorde det anderledes end andre Værelser, heller ikke Boghylden paa Kommoden, der syntes fuld af Andagtsbøger; det kunde da heller ikke være de bibelske Billedet rundt om, eller skulde det være Bibelstedet derhenne: Kommer hid til mig alle I, som arbeide og ere besværede, jeg vil give Eder Hvile? Nei ingen af disse Ting hver for sig, men over det hele var der noget, der gav Anna en Følelse af, at hun stod paa hellig Grund.

Nu var Sangen sluttet; med klar, tydelig Stemme læste eller rettere sagt bad Frøken Mynster Bispinde Gislesens Misjonsbøn. Saadan havde Anna aldrig før hørt nogen læse; det var, som om hun bad hvert eneste Ord ud af sit Hjerte, og stille med bøiede Hoveder og foldede Hænder bad de andre den med. En Følelse af Forladthed lagde sig over Anna, da det hed: „Og skulde der her iblandt os eller et andet Sted være en Sjel tilstede, som endnu ikke er bleven i Aand og Sandhed din rette Eiendom, endnu ikke har smagt Glæden i dit Samfund, da

Herre, forbarm dig over denne Sjel." Saa læstes en af Davids Salmer, og atter blev der sunget et lidet Vers. Da Andagten var sluttet, gik Frøken Mynster de to unge Piger venlig imøde, ønskede Anna velkommen i deres Kreds, og at hun maatte føle sig vel iblandt dem. Saa indtog hun atter sin Plads ved Bordet og læste nu høit af Missionstidenden. Det var et Brev fra Missionær Oftebro, som beskriver sin Overreise og de mange Farer og Vanskeligheder, de havde havt paa Reisen, og tilsidst fortæller om et interessant og forfriskende Ophold i Stellenbosch i Kapstaden. Alt dette var nyt og fremmed for Anna, og hun kunde ikke rigtig fatte Interesse for det, desto mere forundrede det hende at se den spændte Opmærksomhed, hvormed mange af de Tilstedeværende lyttede til; de kunde ikke have vist mere Interesse, om det havde været fra deres egen Broder.

Dog, om Annas Sind var noget adspredt under Læsningen, var det ikke saa underligt. Hun kunde ikke rigtig forstaa sig selv idag; hun var kommet af Nysgjerrighed og for at kritisere; med Ungdommens og Hovedstadsdamens Overmod saa hun lidt ned paa de landlige Forhold, om det end kunde være nok saa fornøieligt at opholde sig lidt paa Landet om Sommeren. Hun havde dog nydt en

anden Opdragelse, havde ganske anderledes Kundskaber end hendes Omgivelser her, men — hvorledes gik det hende nu — der var noget ved alt dette, som gjorde hende saa besynderlig liden.

Nu var Læsningen tilende, og der blev bragt Kaffe ind; imidlertid samtaledes der fornemlig om Missionssager. Der blev drøftet, om man skulde efterkomme en Opfordring, som havde staaet i Missionstidenden, om at sy Blaatøis Skjorter og sende ud, da disse benyttedes som Løn til de Zuluer, der tjente hos Missionærerne.

„O ja, lad os være med at sy Skjorter, det bliver en deilig Tanke at vide, at det, vi syr paa herhjemme, skal faa være med i Missionsarbeidet derude. Tænk, naar saa vi viede dem ind med flittige Bønner, saa kunde de kanske vække Bøn i den Zuluguts Hjerte, som bærer dem derude." Disse Ord blev ytrede af en ung Pige, idet hendes Øine tindrede, og Kinderne glødede af Begeistring; men da hun mærkede de Smil, som denne sidste Ytring fremkaldte, slog hun halv forvirret Øinene ned.

„Ja, bed De kun", sagde Maria Øverli, hin Bondekone, Anna havde lagt Mærke til, „bed De kun under Arbeidet, det maa vi alle gjøre, saa vil vor Bøn blive til Velsignelse for Zuluerne, om vi end maa vente længe, inden vi ser Bønhørelsen,

og om end ikke vore Skjorter formaar at vække Bønnen hos Zulugutterne", vedblev hun smilende, idet hendes Blik kjærligt hvilede paa den unge Pige. Sofie havde aldrig seet hende før, men hun forstod strax, at det var Fogdens Datter, og hun gav der= for Anna hviskende de nødvendige Oplysninger. Fogden var bleven ansat der for en tre Aar siden, og da han boede i Nabobygden, havde Sofie endnu ikke stødt sammen med Døtrene; hun havde jo kun været et Aar hjemme siden sin Skolegang og Kon= firmation inde i Kristiania. Hun havde imidlertid hørt, at en af Døtrene var bleven „vakt" og mødte megen Modstand i Hjemmet.

Efter en liden Pause i Samtalen ytrede Frøken Mynster: „Hvor jeg er Bispinde Gislesen taknemlig, fordi hun har givet os bestemte Timer til vort Missionsarbeide; dette, at mange er samlede paa samme Tid til Bøn og Arbeide for den samme Sag, har for mig noget saa tiltalende."

„O ja", sagde hin unge Pige lidt frygtsomt; det syntes som om hun var lidt bange for at tage Ordet, men at det paa den anden Side var en Trang for hende at faa udtale sig. „O ja, det har været saa usigelig kjært for mig, naar jeg, som ofte sker, sidder alene paa mit Værelse med mit Mis= sionsarbeide i disse Timer, da at vide, at jeg i

Aanden er forenet med mange Søstre om end „hundreder af Mile adskille os“, ja, jeg har ordentlig syntes, jeg sad midt i Kredsen, og jeg har maattet synge høit: „Guds igjenfødte ny levende Sjele, møde vor Abba i syngende Flok.“ Alles Blikke hvilede paa den unge Pige, hvis Ansigt glødede af Begeistring; de vidste, at hun havde meget at gjennemgaa i Hjemmet.

Der taltes nu videre om, hvor godt det var at samles til Arbeide. „Ja“, hørtes der en Røst, „det kan være godt nok altsammen, naar man bare kunde lukke Verden ude fra sine Møder.“ Med disse Ord skottede den Talende hen paa Sofie og Anna, der begge følte det, som havde de faaet et Stik. „Holde Verden ude af vore Møder, Karen?“ tog Frøken Mynster tilorde, og hendes Ansigt var meget alvorligt, „hvilken Verden tror du er den værste for os, som gjør os mest Skade og Fortræd? Mon ikke den, vi bærer med os i vore egne Hjerter? Kunde vi lukke den ude, da var vi lykkelige, men den følger nok med os, og vi faar trækkes med den, saa længe vi er hernede.“ Med disse Ord reiste hun sig og hentede et Brev. „Inden vi skilles, vilde jeg gjerne faa læse op lidt af et Brev, jeg modtog idag; det viser os Troens Seier i Døden, og intet synes mig mere opmuntrende under Kampen hernede,

end naar vi faar se, hvad Troen formaar at udrette i Striden mod den sidste Fiende. Min Veninde skriver:

„Nu har da Fru D. faaet Hjemlov, og det en saadan salig triumferende Hjemgang, som vel sjelden bliver Menneskene tildel hernede. Du ved, hun har længe lidt af Tæring, og under denne sin Sygdom vaktes hun op til en alvorlig Syndserkjendelse. Under mange Kampe naaede hun ogsaa frem til Troen paa Syndernes Forladelse. Tilslut laa hun bare i længselsfuld Forventning efter, at Tiden skulde komme, da hun skulde faa indgaa til de evige Boliger. Skjønt hun havde alt, hvad Livet kunde byde, var selv ung, havde et godt Hjem, Ægtefælle og Børn, saa var det dog, som om alle Baand, der bandt hende til Livet, var aldeles løste; der var kun dette ene, som var vigtigt for hende, at faa skue Frelseren Ansigt til Ansigt. Kort før Pintse kom Lægen en Dag ind til hende; efterat have undersøgt hendes Tilstand sagde han: „Nu, kjære Frue, vil De snart faa det godt.“ „Hvad mener De, Doktor, skal jeg snart faa dø?“ spurgte hun med tindrende Øine, „vil det vare en Maaned, Doktor?“ „Nei ikke saa længe, Frue.“ „End fjorten Dage?“ spurgte hun med stigende Glæde. „Nei ingen fjorten Dage.“ „Om otte Dage, Doktor, skulde det være

muligt, at jeg kunde faa holde Pintse i Himmelen?“ „Ja, det tror jeg, kjære Frue“, svarede Doktoren ganske bevæget. Men ved dette Svar reiste Fru O. sig i Sengen, slog Armene om Doktorens Hals, idet hun udbrød: „Tusind, tusind Tak, Doktor, fordi De bringer mig dette Glædesbudskab; tænk at jeg skal faa holde Pintse i Himmelen!“ Dette var Grundtonen hos hende i de Par Dage fulde af legemlige Lidelser, hun endnu havde igjen hernede, inden hun gik ind til den evige Salighed. Ikke sandt, kjære Veninde, det er vel værd at lide, kjæmpe og stride hernede, naar Naadelønnen er saa stor og Maalet saa herligt.“

Med dyb Bevægelse lyttede alle til Oplæsningen af Brevet, og vore to unge Piger kjæmpede tappert for at blive Herre over sine Følelser; noget saadant havde de aldrig hørt før; at en saadan Frimodighed i Døden var mulig, og det for en ung, det forekom dem rent ufattelig.

Det var nu Tid at slutte, og Frøken Mynster gik ind for at hente sin Fader; snart kom hun igjen efterfulgt af denne. Det var en gammel Mand med hvidt Haar, men et kraftigt, Ydre; han kom ind i Stuen med raske, bestemte Skridt og hilsede venlig til Alle; der var noget paa en Gang baade mildt og barskt; han hilsede flere af de Ældre med

næsten skjemtsomme Ord, men saa laa der atter et usigeligt Alvor, næsten Vemod over hans Træk. Noget originalt var der over ham, syntes Anna, og tillige noget meget tiltrækkende. Nu slog man op sine smaa Missionssalmebøger, og man sang:

Kom lad os trøstig vandre
Vor korte Pilgrimsgang o. s. v.

Efter at have læst et lidet Afsnit i Bibelen holdt Præsten en liden, hjertelig Bøn; ogsaa her, følte Anna, at hvert Ord var bedet af hans Inderste, og da han saa tilslut bad, at dette Møde maatte være velsignet for hver en, som havde deltaget i det, at de maatte bære noget godt med sig hjem, da tænkte de to unge Piger: „I dette er vi ikke udenfor, her er ogsaa vi indesluttede.“ Og de var i Sandhed indesluttede; af flere af de Tilstedeværende blev de særlig erindrede. De var ikke saa ubemærkede, som de troede; flere af Kvinderne havde lagt Mærke til den spændte Opmærksomhed, hvormed de lyttede til alt, og den Aften blev der af disse sendt Hjerteraab til Gud om Frelse for de to.

Kort efter stod Sofie og Anna med Hat og Schawl paa ude paa Havetrappen for at tiltræde Tilbageveien; men endnu maatte de kaste et Blik paa den henrivende Udsigt; nu i Aftenbelysningen

hvilede der en endnu større Fred og Høitidelighed over Landskabet.

„Ja ikke sandt“, sagde Frøken Mynster, som netop nu traadte ud til dem og saa deres beundrende Blikke, „ikke sandt, her er ubeskrivelig smukt; denne Udsigt har holdt mangen Prædiken for mig. Naar f. Ex. Hjertet er kampfuldt og uroligt, og jeg kan komme herud, og der som iaften kan hvile denne høitidelige Fred over Naturen, da bliver det uvilkaarligt mere stille ogsaa i mit Indre. Til andre Tider maa jeg udbryde: naar det kan være saa herligt paa denne af Synden besmittede Jord, hvilken Deilighed maa der saa ikke blive paa den nye Jord?“

Hun syntes næsten at have glemt de to Tilstedeværende, idet hun ytrede dette sidste; thi hendes Blik hvilede tankefuldt paa den speilblanke Vandflade. Der var et næsten forklaret Udtryk over hendes Ansigt, da hun stille som for sig selv begyndte at nynne:

Ja jeg skuer
Dine Druer,
Paradis den Livets Frugt,
Dine søde
Roser møde
Mig nu alt med deres Lugt,
Giver Tidens Aandedrag
Evighedens Luft og Smag.

De to Unge stod ganske fortabte; de vidste ikke, hvad der var skjønnest enten Landskabet nedenfor eller Kvinden med det forklarede Aasyn, hensunken i Kjærlighedens Længsel efter Gud; det sidste var i alle Fald for Øieblikket mest fængslende og vakte en uklar Længsel i deres Hjerter.

Snart efter hørtes Fodtrin nedenfor; det var Mor Øverli og Frøken Berg, der gik i ivrig Samtale med hinanden. Deres Øine fulgte disse to, og der gik et vemodigt, men usigelig kjærligt Smil over Frøken Mynsters Ansigt, idet hun sagde:

„Stakkels Laura, der hviler mange Sorger paa det unge Hjerte; men hun giver sig saa helt hen til sin Gud, hun er saa varm i sin Kjærlighed, saa bange for at komme til at fornegte sin Frelser af Frygt for Spot; jeg kan fortælle et lidet Træk, der synes mig saa betegnende for hende. Hun var forleden i et Selskab med sine Forældre; helst var hun bleven hjemme, men da Forældrene ønskede, at hun skulde være med, gik hun. Hun har en yndig Stemme, blød, barnlig og frisk, og bliver derfor ofte opfordret til at synge i Selskaber. Saa skete ogsaa denne Gang. Synge sine gamle Sange nu, da hendes Hjerte var opfyldt af Sang og Kjærlighed til Gud, nei, det kunde hun ikke; skulde hun synge, maatte det være om Ham; hun maatte fortælle det

ud for alle, at Ham vilde hun nu elske og tjene. Saa gik hun til Pianofortet og sang den vakre Sang af Ahnfeldt:

En wän framför andra, min Frälsare huld,
Som tog uppå sig at betala min skuld
Och städse mig helar, förlåter fördragar.
Den wännen alt mera mit hjerta indtagar.

Saadanne Sange høres jo aldrig i vore Selskaber; man saa overraskет paa hinanden, og det saa ud, som om hendes Fader et Øieblik havde Lyst til at gaa hen og tage hende bort fra Pianoet; hun sang imidlertid videre uden at mærke det Indtryk, Sangen gjorde. Hun sang alle ti Vers tilende, og da hun kom til det sidste:

Från jordiska tingen jag önskar mig död,
att helt vara hans uti lust och i nöd,
att lefwa för honom hans sak och hans ära.
Och gerna i werlden hans smälek att bära,

da strømmede Taarerne ned ad hendes Kinder; men det var ikke gaaet Tilhørerne bedre, der var neppe et tørt Øie, selv hendes Fader var rørt. Der var noget saa uimodstaaelig rørende ved denne Barnets frimodige Bekjendelse, ved den Inderlighed, som laa i hendes Sang, at alle uvilkaarlig reves med af Øieblikkets Stemning, skjønt Modstanden nok viste sig bagefter, stakkels Barn."

Det var nu bleven sent, og vore to unge Piger

maatte skynde sig hjem. De tog hurtig Afsked med Frøken Mynster og ilede raskt ned ad Trappen.

Idet de bøiede om Hjørnet, saa de Mor Overli og Laura Berg sidde paa en Bænk. Laura havde lagt sit Hoved op til Konens Skulder og hulkede heftigt, medens denne havde slynget sin ene Arm om hendes Liv og strøg med den anden Haand kjærlig hendes Hoved. Stemmen, som lød ud til dem, havde noget saa moderligt beroligende, saa trøstefuldt og freidigt, saa der hos Anna opsteg en inderlig Længsel efter ogsaa at kunne kaste sig om Mor Overlis Hals og græde ud.

Tause gik de to Piger ved hinandens Side, de trængte hver for sig til Stilhed for at samle de mange Indtryk, de havde modtaget denne Eftermiddag. Der var oprullet Billeder for dem, saa aldeles nye og tillige saa gribende, at de begge var dybt rystede.

Endelig udbrød Anna:

„Sofie, det ser ikke ud, som om de „Vakte“ er saa mørke og ulykkelige, som jeg troede; den, der kan gaa Døden imøde saa glad og freidig som hin Frue, er dog lykkelig.“

„Ja, Anna, men Fruen var syg og vidste, hun skulde dø, da er det saa rimeligt, at man forbereder sig paa Døden. Vi to er unge og har Livet foran

os; det kan høres vakkert meget af dette, Anna, og være saa rørende; jeg kan ikke negte for, at jeg har været dybt rystet iaften; men kanske vi vil se det lidt anderledes imorgen."

„Hvor Laura Berg græd heftig, du, og alligevel tror jeg, hun var lykkelig; hvor lyste ikke hendes Øine, ja rigtig straalede af Glæde; jeg tror aldrig, jeg vil kunne glemme hende. Jeg havde ikke kunnet tænke mig det muligt, at en ung Pige saa ganske kunde give Afkald paa alt, hvad vi fornøier os med i Livet, og have sin Glæde i Læsning, Bøn og Sang."

„Nei, Anna, den gode Gud kan vist ikke kræve det af os. Vi er unge og maa endnu nyde Livet. Imorgen skal jeg fortælle dig, hvad jeg ved om de „Vakte"; her tales saa meget om dem, fortælles saa meget underligt. Nu er det sent, og vi maa gaa til Hvile."

Det varede imidlertid længe, inden Søvnen indfandt sig hos Anna denne Aften. De Indtryk, hun havde modtaget, var saa stærke, at Sindet ikke let vilde komme til Ro, og da hun tilsidst slumrede ind, var hendes Kinder vaade af Taarer.

Bibellæsningen.

Det var to alvorlige unge Piger, som den følgende Morgen kom ned til Frokostbordet i Lensmandsgaarden. Især var dette Tilfældet med Anna, der hengav sig mere umiddelbart til sine Stemninger og Indtryk, medens Sofie stod mere prøvende og iagtagende ligeoverfor dem, og i det Hele taget var af en roligere Karakter. Moderen mærkede dog, at ikke alt var saa ganske i Orden hos hende heller, men da hun var en stille og taus Kvinde, sagde hun intet; kun rystede hun paa Hovedet, da hun gik ud i Kjøkkenet. Sofie havde altid faaet gaa sine egne Veie, og saaledes fik hun det ogsaa nu.

Begges Tanker var meget optagne med Gaarsdagens Begivenheder, og det var derfor saa naturligt, at deres Samtale idelig vendte tilbage dertil.

„Du lovede igaar at fortælle mig om de „Vakte“;

hører alle de, som var tilstede i Kvindeforeningen igaar, med blandt dem?"

„Ja, jeg tror de allerfleste."

„Mor Overli ogsaa? Ved du, Sofie, jeg kunde aldrig have tænkt mig en Bondekone se saadan ud. Der var en Anstand og Høihed over hende, næsten som om hun var en Dronning, og paa den anden Side indgjød hun saadan Tillid, at jeg kunde ønske som Laura at græde ud hos hende".

„Jeg fik ogsaa et helt andet Indtryk af Mor Overli igaar, end jeg før har havt. Uvilkaarlig maa man føle Respekt og Ærbødighed for hende, men hos mig har disse Følelser altid været blandede med Frygt. Jeg kan sige, jeg har lært at frygte hende, fra jeg var Barn af. Hun er af en gammel Haugianerslægt; hendes Mand er død for flere Aar siden, men hendes gamle Moder lever. Jeg hørte altid saa meget fortælle om de strenge, alvorlige Haugianere, der aldrig tillod nogen at le eller more sig, saa jeg var ganske bange for at gaa alene der forbi. Overli er kun en liden Spadsertur herfra."

„Hvad var det, du vilde fortælle mig om de „Vakte"; er der mange af dem her i Bygden?"

„Der er ikke saa ganske faa. Da jeg var liden, hørte jeg aldrig tale om dem; her boede nogle Fami-

lier, som ved sit stille, strenge Liv skilte sig ud fra andre, de kaldtes Haugianere eller Hellige. Det er først de sidste Aar, jeg har hørt tale om „Vakte"; det var især, efterat Kandidat Mynster havde været hjemme i Besøg. Han holdt jevnlig Bibellæsninger, og her blev en forfærdelig Røre. Der fortaltes de forunderligste Ting, Folk gik fra sit Arbeide og vilde ikke bestille noget, sagdes der, og alle mulige Ting var Synd, andre blev gale o. s. v. Det var netop det Aar, vi to gik til Konfirmation i Kristiania. Jeg var derfor kun hjemme fjorten Dage, og da var Kandidaten nylig reist."

„Havde du ikke havt Lyst til at høre ham, Sofie? Havde jeg været dig, vilde jeg have været nysgjerrig."

„Jeg kan ikke negte for, at jeg var det ogsaa. Jeg talte imidlertid meget med en af vore Budeier, som var bleven vakt. Var det noget nyt, Kandidaten fortalte Eder? spurgte jeg. „Jeg ved ikke, om det var noget nyt, men det ved jeg, at han talte slig om Synden indi mig, at jeg syntes, han pegte mig ud for hele Menigheden. Jeg sad der saa skamfuld, saa jeg gjerne kunde have krøbet under Bænken." Saadan fortalte Kari Budeie; men hun var en simpel enfoldig Pige. Mor var ikke fornøiet med hende i den Tid, da hun glemte sit Arbeide."

Efterhaanden som Dagene gik, svækkedes vistnok Indtrykket noget; men deres Tanker og Samtale gik fremdeles ofte tilbage i den Retning.

„Jeg maa saa ofte mindes Frøken Mynster, som hun stod paa Havetrappen saa ganske hensunken i sine egne Betragtninger; hun forekom mig at staa høit over andre; jeg ved ikke at udtrykke det bedre, end at der var noget helligt over hende", begyndte Anna en Dag.

„Ja, jeg bliver altid stille og tilbageholden i hendes Nærværelse, hun staar saa høit over mig, at det forekommer mig, hun maa se ned paa mig og mine tossede Ord. Hendes Interesser ligger saa høit over mine; skal jeg være oprigtig, maa jeg sige, at jeg har kjedet mig, naar jeg har været sammen med hende. Jeg har aldrig hørt, nogen har havt noget ondt at sige om hende. Hun tager sig af saa meget, Søndagsskole og Syskole; men fremfor= alt er hendes Forhold til Faderen ualmindelig smukt. Paa samme Tid som hun ser op til ham, er hun tillige en Støtte for ham."

„Der er noget vakkert og tiltalende i alt dette Sofie."

„Det indrømmer jeg villig, men der er ogsaa meget mørkt og tungt."

Ved Middagsbordet blev der ofte fortalt Histo=

rier om de „Vakte"; især var en af Sofies Brødre altid spækket med en Mængde saadanne af alle Slags. En Dag mærkede Sofie, at han sad og brændte inde med noget, endelig kom det.

„Hør, Smaapiger, nu skal jeg fortælle Eder noget fornøieligt. Paa Sannegaardene har man slaaet sig sammen om at faa en Lærerinde til sine Børn. De fik en af sine Bekjendte til at skaffe sig en, og saa fik de fat i en, som kom rigtig langveis fra, jeg tror lige fra Tromsø, og da maatte det være noget rigtig bra, mente Kristen Sanne, som fortalte mig det. Nu, Lærerinden kom og begyndte straks Skolen. Tænk Eder nu Forældrenes Forfærdelse, da Børnene kom hjem og fortalte, at Lærerinden havde holdt Bøn med dem, og havde tillige sagt, at saa vilde hun gjøre hver Dag. De skulde vel aldrig i Verden have faaet fat i en af de „Vakte"? det havde ingen af dem tænkt paa. Jo, de fik snart Vished. Om Eftermiddagen spurgte Lærerinden: „Er her nogen Vakte i Bygden?" Jo, det var da det. „Bor her nogen i Nærheden?" Jo, det gjorde da det. Saa fik hun Besked om Veien, og en liden Stund efter traskede Frøkenen afsted for at opsøge dem. Forældrenes Forskrækkelse var rent fornøielig at høre paa; nu, jeg siger forresten ikke noget om, at de er bange; at faa Vækkelsen lige ind i Sko=

len er saa sin Sag; men de kunde have undersøgt Tingen iforveien; man er intetsteds sikker for „Vakte“ i vore Dage, og er der først en, saa griber det om sig som en Smitte, det saa vi jo nok af for et Par Aar siden, da Kandidat Mynster var heroppe og gjorde Brudulje og forskruede Hovederne paa Folk.“

„Ved du Sofie“, sagde Anna, da de atter sad sammen, „jo mere jeg hører om alt dette, desto mere Lyst faar jeg til at lære de „Vakte“ nærmere at kjende, især skulde jeg ønske at høre Kandidat Mynster.“

„Det Ønske kan du maaske faa opfyldt; jeg har hørt, at han ventes hertil i disse Dage.“

„Nei virkelig!“ Men Sofie, jeg tror jeg vilde blive bange, tænk om det gik mig som Kari Budeie.“

„Du er ingen taabelig Pige, Anna, og ved meget godt, at ikke noget Menneske kan saadan skue ind i en andens Hjerte. Og desuden, sæt at han kunde, du vilde da vist ikke have meget at skamme dig over, min kjære, kjære Veninde.“

Der var ofte noget moderligt ved Sofie lige=overfor Anna; hun var i det hele ældre end sine Aar.

„Jeg ved ikke rigtig, Sofie, i den sidste Tid har jeg begyndt at tænke, at jeg vist har mere at skamme mig over, end jeg selv ved om.“

Nogle Dage senere kom Sofie løbende ned i Haven til Anna med et rigtig fornøiet Ansigt:

„Anna, Anna, nu er han kommen, jeg mener Kandidaten, og i Eftermiddag skal han holde Bibellæsning i Kirken. Jeg er saa glad over, at du alligevel skal faa høre ham; jeg var bange, det ikke skulde ske, siden din Reise er bestemt til imorgen."

Sofies Forældre lagde intetsomhelst Baand paa de to unge Piger; de fik Lov at anvende sin Tid, som de selv havde Lyst, saaledes var der heller intet til Hinder for, at de om Eftermiddagen kunde spadsere ned til Kirken. Ingen af dem havde nogensinde været tilstede ved en Bibellæsning. Da de nærmede sig Kirken, var det helt underlig, syntes de, saadan en Hverdag midt om Sommeren at se Folk strømme til fra alle Kanter. Der kom Mor Overli kjørende med hele sin Familie, det ene Ansigt efter det andet fra Kvindeforeningen saa de igjen, og derhenne kom en ung Dame i Kariol, nei var det ikke Laura Berg, straalende lykkelig ved at faa være med! Anna og Sofie blev ganske glade paa hendes Vegne. Men der kom en for Sofie aldeles fremmed Dame vandrende, det maatte være den nye Lærerinde. Hun gik med et indadvendt Blik og saa hverken til høire eller venstre; det lod ikke til, at noget omkring hende havde Interesse for hende;

hun gik sin Vei for sig og kom trækkende med en stor Bibel under Armen.

Snart var Kirken propfuld, og saa kom Præstegaardsfolket, gamle Præsten, Frøken Andrea og Kandidaten. Alles Øine rettedes paa dem, da de gik op ad Kirkegulvet, og mangt et venligt Smil fulgte den kjære Præstefamilie. Nysgjerrig saa Sofie og Anna op; der var meget af Søsteren ved ham, fandt de, men forresten intet paafaldende, hvis det ikke skulde være det klare, næsten gjennemtrængende Blik.

Saa begyndte Salmesangen, og Kandidaten læste op af Bibelen om den Blinde, som sad ved Veien, da Frelseren gik forbi. Han skildrede Synden, hvor forfærdelig den var, i hvilken Nød den bragte Menneskene, og hvor ganske blind den kunde gjøre dem, saa de ikke selv forstod, hvor syndige de var. Det var ikke netop Ordene, som mere den inderlige Maade, hvorpaa han udtalte dem, der trængte saa ind og saa tillige det Blik, hvormed han saa ud i Forsamlingen, paa engang bedende og tillige alvorligt gjennemtrængende, som om han vilde sige: Du er Manden. Og saaledes blev det ogsaa følt af mange. „Det er mig han mener", tænkte Anna, „aldrig har jeg vidst, at jeg er saa forfærdelig syndig; jeg kunde ønske med Kari Budeie at krybe

under Bænken." Men da han saa skildrede den Blindes Længsel efter Frelseren og Samtale med Ham, da vaktes der ogsaa hos hende en hjertelig Længsel efter et saadant Møde med Jesus og saadan Samtale med Ham.

Bibellæsningen, som varede omkring halvanden Time, faldt dog ikke lang for Tilhørerne, men fulgtes med den mest spændte Opmærksomhed. En gammel Kone havde reist sig i Stolen og lænede sig ud over Kanten for ret at opfange hvert Ord, og saa gav hun af og til sine Følelser Luft i lydelige Udraab: „Ja, ja da, haa, haa, ja det er sandt"; dette virkede dog slet ikke forstyrrende. Da tilsidst Bibellæsningen endte, var der mange forgrædte Øine, og i mangt et Hjerte var der opsteget Længsel efter at høre Herren til.

Idet de gik ud af Kirken, hviskede Anna til Sofie: „Det gik mig ikke bedre end Kari Budeie; jeg tror i Sandhed, det var til mig, han talte; han maa have læst i mit Hjerte, thi hans Blik var fæstet paa mig."

Hun saa ind i Sofies Ansigt, idet hun ytrede dette, og opdagede nu, at denne var meget bevæget, saadan havde hun aldrig seet sin Veninde før.

„Anna", sagde denne, „mig forekom det, som

om det var paa mig han saa og til mig, han talte; ak, at kunne faa høre Herren til!"

Da de kom ud, traf de Frøken Mynster, som venlig indbød dem at følge med op i Præstegaarden. Det havde de begge stor Lyst til, gjerne vilde de faa hilse paa Kandidaten og høre endnu et Ord af ham.

Deroppe i Præstegaarden samledes snart en Gruppe omkring Kandidat Mynster; han sad i Midten og talede, de andre sad omkring og lyttede; nu og da kunde en og anden gjøre en liden Bemærkning.

Han prisede Guds Naade og fortalte om den Besøgelsestid, som nu gik over vort Land, idet mange trindt om vaktes op til et nyt Liv i Gud; men hvordan ogsaa Modstanden var stor. Veien til Guds Rige var trang og kampfuld, men Maalet var stort og herligt.

„Men naar man er naaet igjennem Bodskampen og er kommet ind i Naadesamfundet med Gud, da er vel de værste Trængsler over? Naar man har fundet Jesus som sin, da har man det jo sødt og herligt ogsaa hernede?"

Det var Laura Bergs lidt frygtsomme Stemme, som gjorde dette Spørgsmaal.

„Ak Frøken Berg, De maa ikke tro, at man er

færdig, om man har fundet Frelseren, Synden reiser sig altid paany. Ved De, hvad en gammel, erfaren Kristen sagde til mig engang. Jeg spurgte ham: „Du Ole, som har tjent Herren i saa mange Aar, du er vel kommen et Stykke paa Vei med Synden, og har overvundet en Del af den?“ „Aa nei du“, svarede Ole, „jeg bliver sortere og sortere for hver Tid, som gaar.“ „Af hvorledes skal det da gaa mig“, sagde jeg, „jeg synes, jeg er saa sæl og sort allerede nu.“ „Aa du bliver nok værre“, svarede Ole. Ja, det bliver Kampen hernede Frøken Berg, værre og værre i egne Øine, men mere og mere af Naaden.“

Saaledes vedblev han at tale, og gjerne havde de to Piger lyttet til, om det havde været i mange Timer, men Anna skulde reise den følgende Dag, og de maatte afsted. Da Anna sagde Farvel til Kandidaten, hviskede hun et frygtsomt: Tak for iaften. Han saa paa hende med sit alvorlige og indtrængende Blik. „Vil De sætte Foden paa den trange Vei Frøken?“

„Jeg vil prøve“, svarede Anna.“

„Saa velsigne Dem Gud i Forsættet.“

Den Aften sad Veninderne oppe til langt over Midnat, de havde saa meget at tale med hinanden om.

Hjemmet.

Med Længsel blev Anna ventet hjem af sine Forældre; det havde været stille og trist for dem i hendes Fravær, og nu glædede de sig til at faa sin muntre, livlige Datter tilbage. Snart mærkede de dog, at der var noget iveien med hende; de blev heller ikke længe i Tvivl om Aarsagen; thi med sin sædvanlige Aabenhed fortalte hun baade om Missionsmødet og Bibellæsningen, og om hun end ikke ligeud fortalte, hvilket Indtryk begge Dele havde gjort paa hende, var dette let at forstaa.

Hun havde fattet et godt Forsæt om at begynde et nyt Liv, men hvorledes tage fat? Hun satte sig Regler, som hun vilde overholde, hun skulde blive en saadan fuldkommen, ung Pige, som Opitz fremstiller i sin Bog for Konfirmander, „En ung Piges hellige Timer;" men naar Aftenen kom, var hendes Forsætter brudte, og hun var Maalet fjernere end nogensinde. Daglig læste hun i sin Bibel; men den

forekom hende dunkel og mørk. Saaledes blev hendes Sind efterhaanden tungere og tungere, og hendes største Opmuntring var Brevvexlingen med Sofie; men denne var ogsaa i Mørke og Kamp. Forældrene blev alvorlig bekymrede for sin Datter og frygtede, at hun bar paa en Sygdom.

Faderen talede alvorligt og kjærligt med hende, bad hende slaa disse Griller fra sig, og hvis hun trængte Hjælp og Veiledning, da at gaa til sin gamle Præst, som havde konfirmeret hende. Ja, det vilde Anna gjøre, ham saa hun op til og holdt inderlig af; hun gik strax afsted til ham, blev venlig modtaget og havde en lang Samtale med ham. Da hun gik fra ham, var det med end større Kjærlighed og Ærbødighed; men da hun begyndte at overtænke, hvad han havde sagt, kunde hun ikke samle det; det var, som Ordene gik hende over Hovedet, hun hverken forstod ham eller følte sig forstaaet. Efter en Tids Forløb gjentog hun Forsøget, men med samme Resultat.

Paa denne Vis gik det da; dog var hun ikke bestandig mørk og tungsindig, Ungdommen krævede sin Ret; ofte hørte Forældrene hendes muntre Latter og glædede sig; men kort efter kunde atter det sørgmodige Træk ved Munden være der igjen.

Saa kom Vinteren og med den Vinterens For-

nøielser. Glad kom Fru Helfing ind med Invitationskort i Haanden til et Bal; Anna sprang fornøiet op med noget af den gamle Munterhed, og drøftede en Stund med stor Livlighed sin Baldragt med Moderen. Men pludselig blev hun alvorlig og holdt inde.

„Moder, jeg tør nok ikke gaa paa Bal, jeg er bange for, at jeg gjør galt deri.“

„Ak, Barn, længe nok har du givet disse Griller Rum, vær nu fornuftig og slaa alt saadant fra dig.“

I det samme kom Faderen ind og stemmede i med Moderen. Tilsidst sagde han ærgerlig: „Siden du nu er bleven saa klog, at du ikke længere stoler paa dine Forældres Raad, saa gaa til Præsten W. og lad ham bestemme, hvad du skal gjøre.“

Ja, Anna vidste heller ikke noget bedre; men gaa til W. vilde hun dog ikke; hun følte et Baand paa sig ligeoverfor ham, saa hun ikke kunde udtale sig frit, hun vilde prøve at skrive. Dette gik dog heller ikke saa let; thi selve Sagen, hun havde at skrive om, var temmelig uklar for hende; endelig fik hun sit Spørgsmaal: er det Synd at dandse? frem i en nogenlunde tilfredsstillende Form; Svaret fra hendes kjærlige Sjelesørger lod ikke længe vente paa sig. Det lød saaledes:

Nov. 1857.

Kjære Veninde!

Tak for din venlige Skrivelse. Saare gjerne vil jeg være dig til Tjeneste med Raad, Veiledning, Trøst eller Tugt, hvad der kan ønskes.

Min Mening om Dands er i Korthed denne: Dands og Dands ere to høist forskjellige Ting. Dands i og for sig selv, som en vis Bevægelse med Legemet, hvormed man finder sig vel, er ikke noget ondt; men Dandsen er taget i Tjeneste af Kjødeligheden, Forfængeligheden, Verdsligheden og derved er den bleven til en relativ Synd. Jeg vil derfor ikke sige, at den ei kan øves udenfor hin Tjeneste og, naar dette er Tilfældet, ogsaa af en Kristen. Da øves den i Sindets Renhed, i al Blufærdighed (ogsaa hvad Klædedragt angaar) i barnlig Enfoldighed, uden Grublen, og som for Guds Øine. Kan du øve den saaledes, saa dands. Du maa selv besvare det Spørgsmaal, om du med god Samvittighed kan dandse eller ikke, det kan ingen anden besvare. Allerede Spørgsmaalet er slemt, forsaavidt som det indeholder en Tvivl, og alt hvad der sker med Tvivl, om det er rigtigt, det er ikke rigtigt for den Tvivlende. Dagen gjør jo intet til Sagen, uden forsaavidt man finder den

mindre sømmelig for selskabelige Forlystelser, og Lørdag Aften er det vist meget usømmelig at tage i sligt Brug*). Kan du dandse uden Synd, d. v. s. uden at du er skamfuld ved at Gud ser dig og dine Tanker og dit hele Væsen, da kan du vist og= saa dandse Søndag Aften. Altsaa, jeg tror, at en Kristen, jeg siger ikke enhver Kristen, med god Sam= vittighed kan dandse, men en saadan vil ikke dandse med Lidenskab, om end med naturlig Munterhed, vil ikke forstyrres i sin Sindsstemning, om Dandsen maa undværes, og den indre Renhed vil altid udtrykke sig i det ydre Væsen, uden at dette i mindste Maade bliver noget Paataget. Fremfor alt maa den kvindelige Blufærdighed iagttages, der i mine Øine krænkes storligen baade af dandsende og ikke dand= sende Damer i Selskabslivet. Mere kan jeg for Die= blikket ikke sige om den Ting. Søg først og for alle Ting efter det indre Menneskes Liv med Herren, efter den indre Renhed, saa vil den lære dig, hvad du med uskadt Samvittighed kan eller ikke kan i det selskabelige Samkvem, thi det ydre for= mer sig af sig selv, hvor det indre er i Orden. For den Urene er alt urent, selv det Helligste, for den

---

*) Ballet skulde nemlig være en Søndag derved var, Spørgsmaalet om Dagen kommet frem.

Rene alt rent, selv det mest Fordiske. Gud lyse for dig og lede dig og lære dig indenfra.

Din Ven i Herren

W: W.

Da Anna havde læst Brevet, ilede hun ind til sine Forældre med det.

„Nu", siger Faderen, idet han folder Brevet sammen, efterat have læst det høit for Moderen og Anna, „nu ser du da Barn, at gamle W. siger, en Kristen kan dandse, og saa haaber jeg, det dermed er Slut med dine Indvendinger." Da han saa Anna staa lidt tvivlende, vedblev han: „Du vil vel ikke komme og fortælle os, at du har saa urene, usømmelige Tanker, at du af den Grund ikke kan være med, du, som er opvokset i et dydigt Hjem, fy, vi maatte jo skamme os over vort eget Barn."

Disse sidste Ord bandt aldeles Annas Tunge, og for sig selv søgte hun ogsaa at bortræsonere alle Indvendinger. Hun var bleven træt af sin frugtesløse Kamp, hun vilde nu i Fornøielsernes Hvirvel glemme sig selv. Vistnok tog hun i ensomme Stunder Brevet frem og læste det, læste det om igjen, og hendes Hjerte fyldtes af inderlig Kjærlighed til den gamle, ærværdige Mand; hun ønskede at kunne kaste sig ned for ham og kysse den Haand, som havde

skrevet saa faderligt til hende; men til nogen dybere Selvprøvelse efter Brevet kom det ikke, dertil havde hun i Grunden ikke Viljen for Øieblikket.

Saa kom Baldagen, og Anna var rigtig straalende denne Aften; Forældrene glædede sig; Kinderne, som i den senere Tid var blevne blege, rødmede atter, Øinene funklede, og Gangen var mere let og elastisk, end den paa længe havde været. Ganske stolte førte de sin Datter ind i Balsalen, hvor hun blev modtaget af sine Veninder med Overraskelse og Glæde.

„Nei, hvor morsomt det er at se dig iblandt os", lød det fra mange Kanter; det var tydeligt, de ikke havde ventet det, og end mindre at se Anna saa munter; hendes overgivne Latter hørtes over de andres, den glædede hendes Fader, men i Moderens Øren havde den en skurrende Lyd. Saa begyndte Dandsen, og hun tog Del i den næsten med Voldsomhed.

Hun opbødes af en Barndomsven, der altid havde vist hende megen Opmærksomhed, og med tindrende Øine og en næsten hektisk Rødme i sine Kinder ilede hun atter afsted.

„Hvor det glæder mig at se Dem her i Aften, Frøken Anna, jeg ser da, at Rygterne ikke er sande."

„Hvilke Rygter?"

„At De er ifærd med at blive Nonne.“

„Aa, De tror, jeg er bleven Katholik!“ udbrød hun med en lystig Latter.

„Nei, ikke netop det; men at De alligevel var ifærd med at begrave Dem i et Kloster, dog nu fer jeg da, at jeg har taget feil.“

„Sig ikke det“, vedblev hun paa den samme lystige Maade, „kanske er dette min Fornøielsestid i Verden ligesom hos Nonnerne, inden Klosterporten lukker sig efter mig.“

„Men hvad mener De, Frøken?“ spurgte hendes Kavaler forundret.

„Aa, igrunden ingenting, jeg finder baade mig selv og alle andre overordentlig komiske idag“, svarede hun leende, men Latteren havde en skarp Klang; det følte ogsaa hendes Kavaler, han blev ganske uhyggelig tilmode.

„Kom lad os dandse ud“, sagde han.

„Ja, ja, lad os dandse hurtig og længe, det er saa fornøieligt at kunne bare dandse og glemme alt.“

I ustandselig Munterhed forløb Aftenen for Anna; men mere og mere urolig blev Moderen, hun følte sig ganske lettet, da de atter sad i Vognen med hende. Annas Munterhed vedvarede; hver eneste af de Tilstedeværende maatte passere Revue

for hende; Faderen lo hjertelig over hendes kvikke Bemærkninger, der ofte var bidende; han var saa glad i sin Datter iaften og haabede, at al Sygelighed nu var over; men Moderen rystede paa Hovedet. Efter at være kommen hjem, sad de sammen en Stund, og Anna fortsatte paa samme Maade, talede uafladelig.

„Men Barn, Barn! nu er du overtræt, du maa gaa og lægge dig, jeg forstaar dig ikke iaften."

„Jeg morer mig Moder, det er jo det, J gjerne vil, at jeg skal gjøre."

Der laa en stikkende Braad i Ordene, syntes Moderen. Saa gik da Anna ind paa sit Værelse med langsomme, nølende Skridt; hun var bange, bange for at blive alene med Gud, bange for det Regnskabsopgjør, som hun følte maatte komme; thi hun vidste det nu klart, hun havde dandset med en Braad i Samvittigheden. Langsomt lukkede hun Døren efter sig, stod et Øieblik stille, gik saa hen foran Speilet og saa forskende paa sit eget Ansigt. „Er dette virkelig mig selv?" udbrød hun; saa kastede hun sig ned foran Sengen og brød ud i en heftig, fortvivlet Hulken. Endelig langt om længe krøb hun i Seng og faldt i en urolig Slummer.

Hun kom først langt paa Dag ind til Frokosten, bleg og medtagen; men det var jo de sædvanlige Følger

af et Bal, mente Forældrene. Hun kunde ikke idag sidde stille, alt var i Oprør og Uro inde i hende; hun gik ud at spadsere og mødte da en af sine Veninder, som inviterede hende til et lidet Dameselskab om Aftenen. Ja heller det, end at sidde alene med Forældrene, tænkte hun, og modtog saa Indbydelsen. Træt og syg om Hjertet gik hun derhen; „hvor finde Lys i dette Mørke?“ lød det altid inde i hende. Jaften forsøgte hun ikke at overdøve Stemmen derinde med Overgivenhed, men satte sig snart lidt afsides i Skjul af et Par ældre Damer, der førte en halv hviskende Samtale. En tredie Dame kom straks efter hen til dem og blandede sig i Samtalen. Anna hørte hende spørge:

„Finder du det virkelig Synd at gaa i Theatret? Jeg synes, jeg har saa godt af disse Aftener der, mit bedre Menneske føler sig tiltalt, og jeg kommer i saadan god Stemning. Ja jeg kan sige, jeg gaar mange Gange bedre stemt hjem fra Theatret end fra Kirken. Det, som saaledes fremkalder det Gode i mig, kan umulig være Synd.“

„Jeg tror, det var bedre for dig, om du ikke gik saa fornøiet med dig selv hjem fra Theatret“, svarede den Tiltalte, „det viser mig netop det urigtige deri. Jeg har forresten ikke sagt, at ikke du

kan gaa der, jeg siger kun, at det vilde være Synd for mig."

„Hvad Forskjel er der i saa Henseende mellem os?"

„Naar du ikke har omvendt dig til Gud, kan du gjøre, hvad du vil. Du kan gaa eller ikke gaa, det bliver aldeles det samme. Men for mig, som er blevet et Guds Barn, vilde det være Synd."

Den anden Frue følte sig øiensynlig ubehagelig berørt, hun taug stille, og lidt efter forlod hun sin Plads.

Gemytterne var i denne Tid i en saadan Gjæring, at der neppe var en selskabelig Sammenkomst, hvor ikke disse Ting blev drøftede af nogle af Gjæsterne.

Imidlertid fortsatte de to andre Samtalen.

Pludselig vaktes atter Annas Opmærksomhed ved at hun hørte Kandidat Mynsters Navn; hun lyttede og hørte nu Damerne tale om ham paa en Maade, som om han var deres gode Ven. Der vaktes et lidet Haab hos hende, om der fra den Kant skulde komme hende Hjælp.

„Kjender De Kandidat Mynster?" hørte Fruerne en frygtsom Stemme spørge.

„Ja, han er vor gode Ven; men kjender De ham?" spurgte den ene af Fruerne forundret.

„Jeg vilde saa gjerne vide, om han er kommen herind“, sagde Anna.

„Er De da en af hans Venner?“ vedblev Fruen igjen; Anna forstod, hvad der laa i Spørgsmaalet; da hun i den senere Tid havde hørt nok om de forskjellige Partier, vilde hun strax betage Fruen hendes Vildfarelse og svarede aabent:

„Jeg er glad i gamle W., han har konfirmeret mig, og jeg holder saa inderlig af ham.“

„Gamle W. er en Vranglærer“, svarede Fruen i ubetænksom Iver; hun og hendes Veninde havde netop været oppe i en Samtale om en Syg, hvem de troede W. havde skadet ved at lede hende for let, saa hun hindredes i at komme til en ret Syndserkjendelse. Under Indtrykket af dette faldt hendes Ord skarpe; Annas syge Hjerte ramtes deraf som af en Pil, hun kunde have ynket sig høit; — de „Vakte“ kan umulig have Retten paa sin Side, naar de dømmer saa ubarmhjertigt. Hun krøb tilbage i sin Krog; hvor, hvor finde Forstaaelse! lød det saa smertelig klagende; saa kom Erindringen om Kvindeforeningen, om Bibellæsningen; o nei, disse dømte vist ikke saa, Kandidaten maatte kunne hjælpe hende. Hun gik tidlig hjem. Efter nok en urolig Nat kom hun træt og syg om Hjertet ind til Frokosten; mekanisk greb hun Morgenbladet, som laa paa Bordet.

Med et raabte hun høit af Glæde, og atter kom der Liv i de matte Øine; der stod: Kand. Mynster holder Bibellæsning Kl. 6 ved Sagene. Hun maatte affted, det fik gaa som det vilde. Kl. 5 stod hun med Reisetøiet paa; hun stak Hovedet ind ad Døren til sin Moder og raabte: „Farvel Moder, jeg gaar paa Bibellæsning, men kommer snart igjen.“ Dermed styrtede hun affted og levnede Moderen ingen Tid til Indvendinger.

Affted gik hun uden at ændse Vind eller Slud, heller ikke brød hun sig om, at Veien var lang; hun gik, som om det gjaldt hendes Liv. Endelig naaede hun Huset og krøb op ad en Trappe, der mere lignede en Stige. Hun fandt sig snart en Plads i dette tarvelige Opbyggelseslokale, der havde megen Lighed med et Loftsrum.

Endelig kom Kandidaten, og det var for Anna, som hun saa en rigtig kjær Ven; hun haabede jo hos ham at finde Hjælp og Forstaaelse. Han talede iaften om det Træ, der ingen Frugt bar og blev forbandet af Herren. Hvert eneste Ord ramte hende; hun var Træet, som Herren maatte forbande; hun næsten hulkede høit, af saa elendigt, som det nu var med hende; men der vaktes dog atter et Haab, det blev hende forkyndt, at Gud støder ingen bort, som kommer til ham, og hun vilde dog saa gjerne komme

til ham. Da alt var endt, kom Kandidat Mynster hen til hende, bragte hende Hilsen fra sin Søster og hendes Veninde Sofie og fortalte hende lidt om Forholdene deroppe. „Men sig mig, Frøken Helsing, De er da vel ikke gaaet denne lange Vei alene?“ „Jo.“ „Da maa De tillade mig at følge Dem hjem.“

Hvor længtede ikke Anna efter at faa aabne sit Hjerte for ham, efter rigtig at faa tale ud; men inden hun kunde dette, maatte hun have Vished for, om han dømte ligesaa strengt om hendes kjære gamle Præst. Hun gjorde ingen Omveie, men gik lige paa Sagen.

„Sig mig, Kandidat Mynster, hvad tænker De om Præsten W.? Han har konfirmeret mig, og jeg holder saa meget af ham; nylig sagde nogle Damer til mig, at han er en Vranglærer, og det har gjort mig saa usigelig ondt.“

„Præsten W.“, svarede Kandidaten paa sin rolige Maade, „er en Mand, hvem jeg i mange Henseender bøier mig i Støvet for; men paa Grund af sin grundtvigske Lære staar han i Fare for at lede Sjelene for let, saa de ikke kommer til den rette Sønderknuselse og ofte vil kunne tilegne sig en falsk Fred.“

Hvor jublede det ikke i Annas Indre over, at han talede med saadan Ærbødighed om hendes

kjære Ven, nu kunde hun med fuld Tillid tale med ham og aabne sit forpinte Hjerte. Hun skriftede alt for ham, medens de vandrede paa den ensomme Vei i Mørket; hvor lettede det ikke at faa udøse sig, hun skjulte intet, sin Henvendelse til W. og dennes Svar, — dette kunde hun næsten udenad, og saa Ballet og altsammen.

Roligt og stille viste han hende tilrette; umulig kunde hun vinde frem til Fred paa den Vei, hun havde vandret og kjæmpet sig frem i egen Kraft; ned maatte hun, paa Knæ og bede Tolderbønnen. I alt væsentlig var han enig med Præsten W. i hans Udtalelser, og havde hun prøvet sig alvorligt efter det, vilde hun umuligt have kunnet gaa paa Ballet.

Hvor han var streng mod hende, syntes Anna, men med større og større Tillid overgav hun sig til hans Veiledning. Midt under alt dette tunge og ydmygende, var der tillige en saadan lettende Følelse i at vide sig forstaaet og være rakt en hjælpende Haand i Mørket.

Med lettet Hjerte traadte hun ind i Stuen til sin Moder; til Held for hende var ikke hendes Fader hjemme iaften.

„Du blev længe borte, Barn, hvor har du egentlig været?"

„Paa Bibellæsning, som Kandidat Mynster holdt; ak, Moder, det har været saa godt at høre det, jeg føler mig saa meget lettere nu.“

Moderen var alt andet end fornøiet med dette, men haabede, at Datteren snareſt vilde glemme, naar der taltes saa lidet som muligt derom. Saaledes blev det ikke berørt mere. I Løbet af Ugen var Anna meget optaget med sig selv; der var saa meget, hun gjerne vilde have Lys i, og saa skrev hun et Brev til Kandidat Mynster uden at sige sine Forældre noget.

Næste Søndageftermiddag holdt Professor Johnson Bibellæsning i Børssalen, der maatte Anna med, hun maatte have Føde for sin hungrende Sjel; og saa gik hun uden at sige noget til sine Forældre. Hun kom sent og maatte derfor staa; men som den hungrende slugte hun hvert Ord, alt var som nyt for hende, og alt var til hende; Taarerne strømmede ned ad hendes Kinder; men medens hun bøiedes dybere ned i Syndserkjendelse, tændtes Længselstroen i hendes Hjerte, og det var med større Fred, end hun nogensinde havde følt, at hun vendte sine Skridt mod Hjemmet. Men jo nærmere hun kom dette, desto langsommere blev hendes Gang. Hun vidste, at hendes Forældre var meget misfornøiet med hende, hun havde seet, hvordan Skyerne var bleven mør-

kere om hendes Faders Pande i den sidste Uge — og hun havde jo noget at bekjende, hun havde søgt at skjule sine Handlinger for Forældrene, nu maatte det frem. Hvor bankede ikke hendes Hjerte, hun blev staaende med Haanden paa Laasen uden at formaa at lukke op. Hun hørte sin Faders Skridt derinde, og de lød tunge og langsomme; saa sukkede hun til Gud om Naade og Kraft og traadte langsomt ind med sænket Hoved, som den, der følte sig skyldig.

Faderen saa op, det var et strengt Blik, som mødte hendes.

„Hvor har du været?"

„Paa Professor Johnsons Bibellæsning." Der blev en Pause, Anna gik lige hen til sin Fader, og med et ydmygt og bønligt Blik sagde hun:

„Kjære Fader, vær ikke vred paa mig, det var urigtigt af mig at skjule det for Eder."

„Der er meget, som er urigtigt i din Opførsel i den senere Tid; er det saadant din nye Religion lærer dig?"

Anna maatte samle alt sit Mod for at gaa videre i Bekjendelsen.

„Fader, der er ogsaa noget andet, jeg har gjort, som I ikke vil synes om; Mor ved, at jeg har været paa Bibellæsning og hørt Kandidat Mynster, men

hun ved ikke, at jeg har talt med ham som Sjele-sørger."

„Saa — aa, og det finder du passende for en ung Pige?"

„Det faldt mig ikke ind at tænke paa, enten det var passende eller ikke, jeg tænkte kun paa det ene at faa Hjælp og Veiledning. Ak, Fader, jeg havde det saa tungt; men jeg maa bekjende mere, jeg har ogsaa skrevet til ham og faaet Svar; her er hans Brev."

Faderen tog det nølende og læste det med rynket Pande. „Hvad er dette for noget? hvorledes er det, du har talt med en fremmed om dine egne Forældre? Hør Mor, hvad her staar: „De vil vel møde megen Modstand og Miskjendelse af Deres Egne, som ei vil kunne forstaa Dem." Jo det er en vakker Kjærlighed, din Religion lærer dig. Og hernede staar der videre: „Gud give Dem Naade og Kraft til med sand Ydmyghed og inderlig Kjærlighed at bede for alle Deres uomvendte Omgivelser." Det skal altsaa være Kjærlighed, det at stille sig paa Dommersædet ligeoverfor sine Forældre."

„O Far, Far, jeg har aldrig sagt noget ondt om Eder, jeg har aldrig villet dømme Eder!" raabte Anna forfærdet.

„Men Anna, mit Barn, har du ikke saa megen

Fornuft tilbage, at du indser, det maa være galt. Er ikke Kjærlighed og Lydighed mod Forældre et Barns første Pligt; det, som bringer dig til at overtræde dette, maa være galt. Anna, mit Barn", hans Stemme blev kjærlig, næsten bedende, „se nu hvor dette fører dig paa Afveie", han tog hende i sine Arme og trykkede hende ind til sig.

„Anna, du har gjort dine Forældre saa megen Sorg den sidste Tid, Freden i vort før saa lykkelige Hjem har været forstyrret, din Moder har fældt mangen bitter Taare for din Skyld; men kjære Barn, alt skal være glemt og tilgivet, naar du nu vil opgive disse nye Ideer og blive vor gamle Anna igjen; din Fader gjør, hvad han aldrig har gjort før, han nedlader sig til at tigge sit eget Barn."

Med disse Ord trykkede han hende fast ind til sig, som om han vilde værne hende mod alt ondt. Baade Anna og Moderen hulkede høit.

„O Far, Far," raabte Anna fortvivlet, „jeg kan ikke."

„Du afslaar din Faders Bøn?" han slap hende pludselig og stod atter streng ligeoverfor hende.

„Du skal adlyde Gud mere end Mennesker," stammede Anna.

„Du vil altsaa fremture i det samme, være den Kloge, som forstaar alt bedre end dine Forældre;

nu saa skal du faa høre mine Befalinger. Jeg tillader ikke, at du oftere opsøger hin unge Kandidat, saadant er usømmeligt for en ung Pige, heller ikke faar du Lov at gaa til nogen af de „Vakte.“ Dette skal du overholde. Ved du, Anna, hvad denne Religion fører til, den fylder vore Galehuse, har netop en Læge fortalt mig idag. Ulykkelige Barn, som bringer saadan Sorg over vort Hus; heller havde jeg seet dig paa Baaren, end at dette skulde ske.“ Med tunge Skridt gik han ind paa sit Kontor.

„Mor, Mor er du ogsaa vred paa mig. O, om jeg kunde gjøre det anderledes; men jeg maa have min Sjel frelst, og det er da ikke noget andet jeg vil.“

„Ak, du stakkels vildledte Barn, du er mindre at dadle end de, der har ført dig paa Vildspor.“

„Ak Mor, om du havde hørt det Ord, jeg hørte idag, saa vilde ogsaa du sagt, at det er den rette Vei, og saa vilde ogsaa du søge din Sjels Frelse.“

„Jeg haaber visselig ogsaa at faa min Sjel frelst; men jeg gaar ikke de Veie som du!“

„Der er kun en Vei til Salighed, Mor.“

„Nei Barn, du maa ikke tale mere om dette, gaa nu ind og læg dig, mit stakkels, stakkels Barn.“

Hjertebedrøvet gik Anna ind paa sit Værelse; men hun bar ikke længere sin Byrde alene; hun

havde nu Bønnens Adgang til Gud, og længe, længe laa hun i inderlig Bøn for sine kjære, elskede Forældre; da hun tilsidst reiste sig, var det med et stille Haab om, at der snart vilde oprinde lysere Tider for dem, hvor de alle kunde blive forenede i en Tro og et Haab.

Saa lagde hun sig til Hvile og slumrede snart sødt ind, trygt og roligt som et Barn, ved hvis Seng Englene holder Vagt. Men ogsaa en anden vaagede; Anna vidste det ikke; men da alt var stille i Huset, lukkedes Døren til hendes Værelse sagte op, og hendes Fader kom ind med Lys i Haanden. Længe, længe stod han og betragtede sit sovende Barn.

Saa gik Dagene atter sin stille Gang, der var kommet noget imellem Anna og hendes Forældre, og der var liden Meddelelse imellem dem. Moderen forbød hende at tale om alvorlige Ting, hendes taarefulde Øine fulgte Datteren, hvor hun gik, og imellem udbrød hun: „Ak jeg har tabt mit Barn!“

Da Faderen ikke havde forbudt Anna at korrespondere med Kandidat Mynster, fik hun sin Moders Tilladelse til at skrive, og hun kom altid og viste denne de Breve, hun modtog

I et af disse havde han sagt hende, at hun

endnu stod i Bodskampen; men at Guds Aand vilde selv vidne i hendes Hjerte om, hvorvidt hun turde kalde sig et Guds Barn og have Troens Forvisning om Syndernes Forladelse. Mon jeg vil kunne forstaa dette Aandens Vidnesbyrd indeni mig? tænkte Anna ofte, og hun bad saa inderlig til Gud, at han vilde vise hende det.

En Dag læste hun en Forklaring af „Fader vor" af Rosenius; den viser, hvem der alene kan sige disse Ord, Fader vor, at det var Synderretten som gav Adgang, men da maatte ogsaa Ordene troes, ellers gjorde man Gud til en Løgner.

„Er dette muligt," udbrød Anna, „har jeg da ikke Synder? Er det min Ret, saa maa jeg komme frem, tør jeg virkelig tro, at jeg er benaadet? Ak ja, ja", hed det i hendes Hjerte, „jeg er frelst, jeg har mine Synders Forladelse." Det jublede inde i hende, hun sprang op, hun ordentlig løb omkring i Værelset i overstrømmende Glæde, saa atter ned paa Knæ for at udraabe sin Fryd for Gud.

Noget saa lifligt havde hun aldrig kjendt. Da hun senere gik ind i Dagligstuen med et straalende, lykkeligt Ansigt, mødte hun sin Fader i Døren. Han saa forundret paa hende. „Hvad er det, som gjør dig saa lykkelig Barn?" spurgte han med sin gamle Venlighed.

Uvilkaarlig foldede Anna sine Hænder og svarede: „Jeg tror mine Synders Forladelse.“

Faderen vendte sig hurtig om ved dette Svar, gik nogle Skridt, men kom saa tilbage, tog Datteren i sine Arme og trykkede et Kys paa hendes Pande, og hvad var det hun kjendte? Der faldt en Taare paa hendes Kind, idet han hurtig ilede bort. Hendes Fader græd; hun sank paa Knæ og bad for sine Forældre, saa indtrængende, som om hun vilde storme Himmelen, og hun holdt saa fast ved Forjættelsens Ord, at de blev til Vished for hende i denne særskilte Bøn: „Alt, hvad I bede Faderen om i mit Navn, vil han give Eder.“

I Lensmandsgaarden.

I Lensmandsgaarden var der stor Travelhed, Thingtiden nærmede sig, og da maatte Spiskammer, Kjælder og Stabur være vel forsynet, og hele Huset være som blæst for at modtage den høie Øvrighed. Madam Pettersen var nok ikke den, som vilde staa tilbage i nogen Ting; havde hun levet sit Liv i Kav og Stræv, saa forstod hun ogsaa sine Sager tilgavns. „Ingensteds er der saa gode Senge, og ingensteds spiser man saa godt, som hos Madam Pettersen," sagde altid Amtmanden, og det var med et vist Velbehag, han lænede sig tilbage i sin magelige Vogn, naar han i Spidsen for de øvrige Embedsmænd, Foged, Sorenskriver og en hel Del Sagførere drog afsted til Pettersens Lensmandsgaard.

Nu var der som sagt stor Travlhed, der blev brygget, baget og slagtet, og selv Sofie maatte med; overalt var Husmoderen den ordnende Haand. Inde i Familien havde hun et stille og tilbageholdent Væsen, men her bevægede hun sig med Sikkerhed og Bestemthed, der var en Greihed og Orden i alt,

som gjorde det let for Tjenerne at arbeide under hende, om hun end fordrede meget. Her var ingen Løben om hinanden, eller Snakken i Munden paa hinanden, hver havde sit, og det mærkedes straks, at Tømmerne var lagt i dygtige Hænder.

Sofie havde netop hængt Gardiner op i Dagligstuen og lagt den sidste ordnende Haand paa alt derinde; alt var nu færdigt, og hun saa sig med Velbehag om i den koselige Stue; saa kastede hun Blikket hen paa Uhret; der er endnu Tid. Hun løb ud i Kjøkkenet. „Mor nu er jeg færdig i Stuen, maa jeg faa gaa paa Bibellæsning?" „Ja, du kan nok faa gaa Sofie — men —

„Hvad mener du Mor?"

„Jeg ved ikke rigtig, jeg er kun bange, at du ikke skal have godt af det."

„Jo, Mor, det vil bare gjøre mig godt, jeg trænger det saa."

„Ja gaa da, naar du har Lyst."

Hurtig tog hun Reisetøi paa og ilede afsted til Øverli, hvor Kandidat Mynster skulde tale. Sofie havde ogsaa i denne Tid ligesom Anna havt meget at kjæmpe med; men da hun var af en kjækkere, kraftigere Natur, trykkedes hun ikke saadan ned som Anna. Hun vilde gjerne vandre paa Frelsens Vei, men der var saa meget inde i hende, som stred

imod; ofte, naar hun ikke vilde bøie sig, hed det hos hende: der kræves for meget, de „Vakte“ har Uret, dette er Overdrivelse m. m. Saaledes blev der en idelig Vaklen hid og did, og Sjelen kunde ikke komme til Ro. Træt af al denne Kamp ilede hun nu afsted og haabede at finde Hjælp og Veiledning i det Ord, hun skulde faa høre.

Hun kom lidt sent og satte sig derfor i et Sideværelse, hvor hun kunde sidde ganske ubemærket. Atter trængte Ordet gjennem hendes Hjerte som et tveægget Sværd, atter følte hun Dommen over sig og bøiede sig for den, hun vilde tage Kampen op med større Ærlighed og Redelighed.

Kandidat Mynster talede paa sin sædvanlige varme, indtrængende Maade, og atter virkede Ordet stor Rørelse og Bevægelse blandt Forsamlingen. Da han sluttede, var det blevet mørkt i Stuen, hvilket bidrog sit til at forhøie det høitidelige Indtryk.

„Lader os nu til Slutning synge med hverandre en Salme, som er kjendt og kjær,“ sagde han, „lader os synge den vakre Salme af Brorson: „Guds Søn har gjort mig fri.“ Sofie havde aldrig hørt den nævne før, men til sin Forundring hørte hun nu hele Forsamlingen stemme i; det var en livlig Melodi næsten i Marschtakt, og baade Ord og

Melodi havde noget friſkt og freidigt ved ſig, og gjorde et ganſke eiendommeligt Indtryk.

Da alt var ſluttet, gik hun hen til Vinduet for her at ſamle ſine Tanker lidt; men nu reiſte der ſig i hendes Indre en hel Storm af Indvendinger og Tvivl, det var ikke Bibelens Krav, ſom var ſtillet til hende idag, dette maatte være Overſpændthed, Sværmeri. Hun forſøgte at dysſe dem ned, men de kom med ſtørre Kraft. Et uſigelig tungt Suk presſede ſig frem af hendes Bryſt.

„Hvor længe vil De vente med helt at overgive Dem, det vil blive Dem haardt at ſtampe mod Braadden.“

Kandidat Mynſter var traadt ind, uden at Sofie mærkede det. Hun vendte ſig overraſket om.

„Hvordan kan De vide — —“

Han ſmilede og ſvarede: „Den, ſom ſelv har været i Kampen, kjender Fiendens Vaaben og Angrebsmaade; naar Herren begynder at vække Uro i Hjertet, ſaa kommer Satan med ſine mangehaande Anløb.“

„Ak, hvad ſkal jeg gjøre for at blive dem kvit? Der reiſer ſig idelig Tvivl hos mig, om hvad der er Guds Krav til mig.“

„Hvad Gud kræver af Dem er Deres Hjerte; lad det derfor være Deres ſtadige Bøn: Skab i mig

o Gud et rent Hjerte og forny en stadig Aand indeni mig, saa vil han selv lære Dem at hade Deres gamle Selv med dets Lyster og Begjæringer, Vantro og Utaknemlighed." Saaledes talede han længe med hende.

Har jeg da saa skrækkelig meget følt indeni mig, tænkte Sofie; hun havde nok ofte fornummet noget af det, men det blev anderledes belyst, og blev end styggere og følere, naar det saaledes blev trukket frem af en anden. Hvilken forskjellig Samtale han førte sammenlignet med andre unge Herrer. Her sad han og hjalp hende at trække frem alt det onde i hende, saa hun følte sig saa ydmyget og skamfuld, medens andre kun var fulde af Komplimenter. Dog, fortsatte hun i sine Tanker, medens hun gik langsomt hjemover, hvor langt mere ydmygende og nedværdigende for Kvinden er det ikke i Grunden at opvartes med den Slags Tale. — Hendes Samtale med Kandidat Mynster havde klaret mange Ting for hende og styrket hendes Forsæt at ville høre Herren til. Atter kastede hun et prøvende Blik paa sig selv, og af Hjertets inderste Dyb sukkede hun: „Skab i mig o Gud et rent Hjerte og forny en stadig Aand indeni mig."

Næste Dag var det Thingdag, og efter Faderens Ønske maatte Sofie tilligemed Moderen være

tilstede ved Middagsbordet; disse Thingmiddage forekom hende yderst ubehagelige; hun søgte nu at gjøre sig saa nyttig som muligt ved at hjælpe til med Opvartningen.

Der sad nu Amtmanden, bred og mægtig og lyttede halvt nedladende, halvt kameratsligt til Sorenskriverens utallige Historier, der især, naar de var af lidt slibrig Karakter, vakte en ustandselig Latter ved Bordet; da kunde Amtmanden le, saa han maatte holde sig paa sin tykke Mave, og Fogden, der kun var Buk og Smil ligeoverfor Amtmanden, medens han var en streng Mand i sit Hjem, stemte i, men mere dæmpet, og saa faldt Sagførerne ind i Kor. Sofie, som gik ud og ind, hørte heldigvis ikke Historierne, men kun Latteren, og hun forundrede sig over, at Folk, der gjorde Fordring paa Dannelse, tillod sig en saa raa Latter.

Jo mere de øvrige lo, desto utrætteligere blev Sorenskriveren med sine Fortællinger. Nu var han kommet ind paa et uudtømmeligt Emne, nemlig „Læserne" eller de „Hellige," som han syntes burde kaldes Hyklere; thi det var de allesammen. Og nu foer dette Uvæsen over Bygden som en Farsot, der greb forfærdelig om sig. „Du Fut," henvendte han sig til Fogden, „du har nok faaet Sotten lige ind i Huset du, og slig som den Jentungen din tager

paa Vei; farer hun ikke om paa alle Slags myſtiſke Konventikkelmøder, og hvem ved, hvad de har for ſig i de natlige Møder. Saa jeg hende ikke nylig gaa ind i et ikke vel anſeet Hus, ja rigtig i ſelve de Vaktes Rede."

Amtmanden lo, og Fogden kræmtede — „hm — hm —"

„Ja, ja," fortſatte Sorenſkriveren, „du faar ſagtens paſſe paa hende, ellers ved du ikke, hvad det kan blive til med hende i ſligt Selſkab."

Sofie, ſom netop ſtod bag Amtmandens Stol og rakte ham et Fad, hørte denne Hiſtorie; med brændende Kinder og harmfuldt Aasyn lyttede hun til; hun følte ſig uſigelig oprørt, Taarerne trængte ſig frem i hendes Øine. „Hr. Sorenſkriver", begyndte hun med ſkjælvende Stemme, „Hr. Sorenſkriver, baade De og jeg og enhver af os kunde ønſke, at vi var lig Frøken Berg, at vi var ſaa rene, ſom hun." Dermed ſtyrtede hun ud af Døren; hun opfangede Faderens halv forfærdede, halv forbauſede Blik, og hørte Sorenſkriverens pibende Stemme: „Nei, nei, vil man bare ſe, Smitten griber om ſig. Jeg gratulerer Hr. Lensmand."

Sofie løb op paa ſit Værelſe, her kaſtede hun ſig ned foran Sengen, ſkjulte Anſigtet i Puderne og græd ud. Hun følte, at det Skridt, hun nu havde

gjort, var afgjørende, nu var hun stemplet som en af de „Hellige.“ „Gud give mig, at jeg ikke maa skjæmme det Æresnavn, jeg nu har faaet, men tage Skridtet helt ud!“ sukkede hun. Det blev hende en Trang at vise Laura Berg noget af den Kjærlighed, som hun følte for hende; hun satte sig ned og skrev til hende, dog uden at berøre det forefaldne. Fra nu af blev de to Veninder knyttede til hinanden i søsterlig Kjærlighed.

Da Thingtiden var over, og der atter blev Ro i Huset, følte Sofie, at det maatte komme til en Udtalelse mellem hende og hendes Forældre. Hun opsøgte derfor sin Fader paa Kontoret. Dette var noget usædvanligt, og han saa lidt forundret op.

„Fader, jeg vilde gjerne tale lidt med dig; jeg vilde spørge dig, om du er vred paa mig, fordi jeg saa dristig svarede Sorenskriveren.“

„Først blev jeg lidt forfærdet, men i Grunden syntes jeg, du var kjæk, Sofie, jeg har aldrig kunnet like Sorenskriverens Historier.“

„Vilde du blive vred paa mig, Fader, om Sorenskriveren havde Ret i det, han sagde om Smitten?“

„Nei, Sofie, vred bliver jeg ikke, thi jeg synes, at ethvert Menneske skal have sin Frihed i saadant. Heller ikke har jeg fundet, at de „Bakte“ er slette Mennesker, som Sorenskriveren siger. Som Lens-

mand er jeg kommen i megen Berørelse med dem; jeg har altid fundet, at de har været stille, agtværdige Mennesker; hvor det gjaldt at gjøre noget til Bygdens Opkomst, har de været af de første til at gjøre Opofrelser. Men ikke destomindre tror jeg, der er meget Sværmeri og Overdrivelse i deres Lære. Gud har udrustet dig med en meget god Forstand, Sofie, brug den nu, og lad dig ikke hildes i et usundt Væsen. Jeg vil ikke gjøre som Fogden med sin Datter og lægge noget Baand paa dig, af saadant kommer aldrig noget godt. Du skal faa have din Frihed i alt, men jeg vil atter bede dig, Sofie, brug din Forstand og prøv alt."

„Tak Fader ,du er saa god imod mig!" Lettet gik hun for at opsøge sin Moder og fandt denne alene i Melkeboden, hvor hun netop stod og skummede Melken.

„Mor, har du Tid at høre lidt paa mig?" Der var noget i Sofies Tone, som bragte Moderen til at se spørgende paa hende. Sofie havde sat sig paa en Bænk.

„Jeg har tænkt over mange Ting i den sidste Tid, Mor, og saa er det gaaet op for mig, at jeg ikke har været som jeg skulde mod dig."

Moderen lagde fra sig Skummesleven. „Jeg har ikke noget at bebreide dig, jeg, Sofie."

„Ja Mor, du har været saa altfor god og snil mod mig; saa har du gaaet og strævet, medens jeg har faaet bruge Tiden, som jeg fandt behageligst."

„Jeg har aldrig gjort andet end slide og stræve, jeg har havt et tungt, arbeidsomt Liv; derfor har jeg altid tænkt, at du skulde have det bedre, end jeg har havt det. Du har faaet en Opdragelse som gjør, at du ikke passer til saadant Arbeide."

„Ja men Mor, nu vilde jeg saa gjerne faa hjælpe dig, jeg vilde gjerne faa blive et nyttigt Menneske. Mor, jeg har faaet et andet Syn paa mange Ting nu."

Moderen, som atter havde taget fat paa sit Arbeide, saa op og svarede: „Jeg har forstaaet det, Sofie, kunde det bare gjøre dig lykkelig; men det ser ikke saa ud."

„Det er nok tungt for mig nu, Mor, men det bliver nok bedre eftersom det klarner sig for mig mere og mere, og saa haaber jeg, Gud vil hjælpe mig til at blive en snillere Datter mod dig."

„Jeg synes, du altid har været snil, Sofie."

„Du kjære, kjære Mor, du kræver saa lidet af andre, men gjør saa meget selv i Stilhed," hun slog Armene om Moderens Hals, „o Mor, kunde vi begge lære at elske Jesus og blive lykkelige!"

„Jeg er for gammel og uvidende til at begynde

at gruble.“ Hun tog nu med fuld Kraft fat paa sit Arbeide igjen og gav derved Sofie tilkjende, at hun ikke ønskede at fortsætte Samtalen; denne mærkede dog, at Moderen var bevæget, men ikke vilde lægge sine Følelser for Dagen.

Medens Sofie kjæmpede sin Kamp i det stille og gjorde sikre Trin fremad paa den Vei, hun havde betraadt, foer Beretningen om hendes Optræden ved Middagen som en Løbeild rundt i Bygden og udsmykkedes naturligvis paa mange Maader. Hendes Navn var paa manges Læber ofte til Spot og Latter, men en stor Del fandt dog som Lensmanden, at hun havde været kjæk. Nogle hørte Beretningen med Glæde og Tak til Gud, og disse glemte hende ikke i Lønkammeret, men bar hende frem i sine Bønner.

En Dag, da Sofie var ude at spadsere, møder hun en gammel Kone, der gaar lige imod hende med de Ord: „Om Forlov, er du Datter til Lensmanden.“ „Ja.“ „Er det dig, som har begyndt at elske Vorherre?“

Sofies kristelige Liv var endnu en saare spæd Plante, og hun krympede sig ved at se den berørt med saa grove Hænder; hun var helst gaaet videre, men Konen stod foran hende, og uden at oppebie noget Svar fortsatte hun:

„Ja, ja, det er vanskeligt for en Rig at komme ind i Guds Rige; tænk rige Lensmandens Datter blevet en Læser. Jeg blev saa glad, da jeg hørte, du havde sagt til Sorenskriveren, at du vilde høre Herren til.“

Sofie blev rent forfærdet; tænk hvilket Væsen, der maatte være gjort af hendes Ytring, og hvor udsmykket den maatte være bleven. Konen fortsatte imidlertid: „Der er Glæde i Himmelen over hver Synder, som omvender sig, og saa er vi glade paa Jorden ogsaa; jeg har takket den kjære Far deroppe for dig. Nei, du, slig Far vi har! Vi kan tale med ham om alt, og saa giver han os netop det, vi trænger til; jeg skal nok tale med ham om dig og bede ham holde fast paa dig.“

Sofie hørte til, først lidt ærgerlig, men efterhaanden venlig, næsten rørt. „Tak fordi du vil bede for mig.“

„Skulde jeg ikke det? Nu jeg har seet dig, blir det lettere at huske det. Aa han er saa rar, saa rar, han Far deroppe.“

Med disse Ord drog Konen videre. Atter tænkte Sofie og sukkede: „Gud give mig at være værdig til det Stempel, som nu er paatrykt mig.“

Til Held for Sofie var kun en af hendes Brødre hjemme; denne var Landmand og hjalp Faderen

med Gaardsbruget. Han drillede ofte Søsteren for hendes nye Tro; men da han var et meget godmodigt Menneske, var der ikke noget ondt i hans Drilleri. Hendes øvrige Brødre uddannedes i forskjellig Retning og var derfor kun hjemme i Ferierne.

Hendes Broder Kristian morede sig fortræffelig, naar han kunde give en eller anden Historie tilbedste.

„Nei Sofie", udbrød han en Søndag, han kom ind i Stuen, „du skulde have hørt Mor Sanne idag; jeg mødte hende, som hun kom fra Kirken. Jeg saa, der maatte være noget iveien med hende og spurgte: „Nu, hvorledes gaar det, Mor Sanne?" „Aa, som det kan!" „Er der noget tilstødt Dem?" „Aa, ikke egentlig det heller, men jeg har hørt en Prædiken idag." „Nu, og hvad saa?" „Jo, Presten sagde noget — —" „Ja, det gjorde han vel." „Ja, han sagde, at jeg skulde bære Lærerinden paa Hænderne, og hvordan i al Verden skal jeg aarke det." „Hvad siger De? sagde Presten, at De skulde bære Lærerinden paa Hænderne?" „Naa ja, det var da det, han mente, men dertil er hun altfor tung." Jeg kunde ikke holde mig længer, men brast ud i Skoggerlatter, saa hun gik ganske fornærmet fra mig."

Sofie lo med. „Ja, det er mærkeligt, hvordan en Prædiken kan misforstaaes og udlægges. Presten

talede om den Modstand, Guds Børn mødte i Verden, og dog, sagde han, hvis man havde saadanne i sit Hus, burde man hellere støtte dem og bære dem paa Hænderne."

„Jeg forstaar jo nok, at ikke Præsten har sagt noget saadant, men Mor Sanne er da en forstandig Kone."

En Dag sad Sofie med sit Haandarbeide nede i Dagligstuen. Hun følte sig saa glad og lykkelig idag, havde saa meget at takke Gud for, og medens hun syede, nynnede hun:

O hvilken Ære
Og al Begreb for stor,
Hans Børn at være,
Som i det Høie bor,
Naar man er bleven
Til Herren vel omvendt,
Fra Verden reven
Med Jesu vel bekjendt,
I Himlen skreven
Med Lammets røde Prent.

Da bankede det paa Døren: „Kanske jeg forstyrrer", spurgte en Stemme; det var en Barndoms Legekammerat af Sofie, der havde et Ærinde til hendes Fader, men ikke havde truffet denne paa Kontoret. Sofie bad ham sidde ned, hendes Fader vilde vist snart komme. Glad og lykkelig som hun følte sig, fik ogsaa hendes Samtale et fornøiet Præg, idet hun opfriskede Barndomserindringer. Nu min-

dedes de en meget komisk Historie fra Barndomsdagene, og Sofie brast i en hjertelig Latter.

Den fremmede var i Begyndelsen temmelig forlegen; nu saa han paa Sofie med større og større Forundring, tilsidst udbrød han:

„Men Sofie, kan De virkelig le ogsaa?“

„Hvad mener De, Nils, skulde jeg ikke kunne le?“

„Man har sagt, at De ikke gjorde andet end at læse, bede og synge den hele Dag, at der var bare Graad og Jammer og ikke et Smil at se hos Dem; men nu sidder De jo og arbeider som andre Mennesker, og saa ler De jo ogsaa“, vedblev Nils i største Forbauselse.

Denne var saa komisk, at Sofie atter brast i Latter, og Nils maatte le med.

„Alvorlig talt, Nils, har De virkelig kunnet tro saadanne Overdrivelser?“

„Det blev forsikret som tilforladeligt. Jeg blev saa glad, da jeg saa Dem ved Arbeidet.“

„Jeg haaber, Nils“, vedblev Sofie alvorligt, „at det nye Liv hos mig skal hjælpe mig til at blive et nyttigere Menneske, end jeg hidtil har været; det er imidlertid vist, et lykkeligere Menneske er jeg allerede. Og hvad Bøn og Læsning angaar, saa trænger jeg kanske hellere til Opmuntring dertil, end at jeg skulde gjøre for meget deraf.“

„Jeg er glad over, at jeg har faaet tale med Dem, Sofie; jeg ser, at De hverken er sorgfuld eller ulykkelig, som jeg mente, ja De har det kanske bedre end nogen af os andre."

„Jeg tror, jeg har det, Nils." — Her afbrødes Samtalen, ved at Sofies Fader traadte ind, og snart efter fulgtes Herrerne ind paa Kontoret.

Sofie var begyndt en livlig Korrespondence med Laura Berg; denne havde med Glæde imødekommet hendes Tilnærmelse og havde stor Opmuntring af denne Brevveksling. I sine Breve som i Virkeligheden var hun det samme elskelige Væsen med et lidet Anstrøg af Sværmeri. Vi vil gjengive lidt af hendes Breve.

Kjære Søster Sofie!

Saa maa jeg faa kalde dig, vi er jo Søstre i Herren, og det er et nærmere Foreningsbaand end selv det naturlige Sødskendeforhold; Kjærligheden i Gud er inderligere end nogen anden Kjærlighed. Naar jeg rigtig sænker mig ned i dette, at vi har den samme Gud og Fader, hvem vi begge gaar til med al vor Nød, da er det, som om vi er hinanden saa nær, saa nær, og derfor Sofie, vilde jeg spørge dig om en Ting. Skulde vi ikke sætte hinanden Stevnemøde der? Jeg mener, skulde vi ikke

komme overens om, at vi begge til samme Tid mødes for Guds Throne i Bønnen, f. Ex. hver Aften Kl. 10. Tænk hvilket Mødested!

Du ved, jeg har ikke været rigtig frisk i den senere Tid; saa mente Fader, det i mange Henseender kunde være godt for mig at komme lidt bort. Han har skrevet til en Ungdomsven, som er Præst paa Vestlandet, om han vil tage mig i Huset en Tid, og nu er der kommet Svar, at han er villig dertil; jeg kommer vist til at reise om to à tre Uger. Men der er en Ting, som er det bedste af det hele. Andrea Mynster har fortalt mig, at denne Præst er i de senere Aar blevet en meget alvorlig Mand, det vogter jeg mig vel for at fortælle Fader. Nu er jeg saa inderlig glad og taknemlig mod Gud. Ja han gjør det godt for os Sofie.

Din i Herren

Laura.

Kjære Sofie!

Nu kan du tro, der er hændt mig noget underligt. Fader tog mig igaar med paa en Forretningstur i Bygden. Paa Hjemturen, da Fader skulde tale med Præsten, reiste vi indom Præstegaarden. Jeg ønskede nok, det havde været Eders Præstegaard, Besøget gjaldt. Her kom vi midt op i Præstemøde,

ja dette var da sluttet, saa alle Præsterne var samlede i Stuen; jeg saa forgjæves efter gamle Præsten Mynster. Medens jeg stod lidt for mig selv, kommer en af Præsterne hen til mig og spørger: „De skal jo snart reise bort for en Tid, Frøken, hvor skal De være i Vinter?“ „Jeg er saa glad, fordi jeg skal faa være hos Faders gamle Ven, Præsten M.“ „Hvorfor er De saa glad for det?“ Jeg betænkte mig lidt, nei, jeg vil være aaben og ærlig, tænkte jeg. „Jo, fordi jeg har hørt, han skal være en alvorlig kristelig Præst.“ „Men tør jeg spørge, er da ikke alle Norges Præster alvorlig kristelige?“ „Aa“, — svarede jeg kun. „Tør jeg spørge, hvad har Frøkenen at udsætte paa den norske Præsteстand?“ Jeg blev saa forfærdet over dette Spørgsmaal, og hvad det kunde bringe mig ind i, at jeg ikke vovede at svare, men saa hen paa en ung Præst, der stod i Nærheden og havde hørt paa Samtalen. Han kom ganske rigtig hen til mig, men istedetfor at hjælpe mig, retter ogsaa han Spørgsmaalet til mig, hvad jeg har at udsætte paa den norske Præsteстand, ja snart stod jeg omringet af næsten alle Præsterne, der vilde vide, hvad stakkels mig havde at sige om den norske Præsteстand. Hvad jeg sagde, ved jeg ikke rigtig; jeg var saa bange, at jeg skjalv. Jeg sagde vist meget dumt, og husker kun, at jeg paa Spørgs-

maalet om, hvorledes jeg kunde vide, om en Præst var alvorlig kristelig, svarede, at man maatte prøve det Ord, han forkyndte. Da kom en af de ældste Præster, som havde spadseret op og ned paa Gulvet hen, stillede sig lige foran mig og sagde med Vægt: „Dømmer ikke, at I ikke skulle fordømmes.“ Jeg var glad over, at Fader ikke var tilstede, da han var gaaet op paa Kontoret med Præsten D., og det var en stor Lettelse, da han kom ned og bad mig tage Reisetøiet paa. Hu, det var rigtigt ikke hyggeligt at komme til Præstemøde. Nei da har vi det hyggeligere hos Mor Øverli i Vennelag blandt bare Lægfolk, naar vi synger med hinanden og opmuntrer hinanden til at vandre fremad paa den trange Vei. Jeg har imellem været med Andrea Mynster der, naar jeg har faaet være nogle Dage i Besøg hos hende. — Der kaldes paa mig.

Din

Laura.

Sofie havde nærmet sig mere til Andrea Mynster, og denne kom hende venlig imøde. Hun blev altid den Ældre, hvem Sofie saa op til, men der knyttedes et inderligt Venskab mellem dem, hvilket blev Sofie til megen Nytte. Saaledes blev hun hjulpen og baaret frem af kristelige Venner. Paa Øverli var hun oftere

med i saadanne engere Vennekredse, som Laura omtalte, og altid hentede hun Styrke og Opmuntring af disse Sammenkomster. Første Gang var der bleven særlig bedet for hende og takket Gud, fordi han havde begyndt sin Gjerning i hende; hun krympede sig ved at blive saadan draget frem, men den Kjærlighed, Varme og Enfoldighed, hvormed det skede, gjorde hende godt.

Andrea Mynster hørte af og til om Anna gjennem Broderen og fik desuden imellem nogle Ord fra hende selv, hvilke hun altid besvarede med længere Breve, thi Anna, Stakkel, stod saa alene. „Hvor underlig", tænkte hun, „at Anna, som synes at trænge saa saare til andre Mennesker, skal stilles saa alene, medens Sofie, der er langt stærkere og selvstændigere, omringes af støttende Venner paa alle Kanter, — men Anna vilde kanske svæve i Fare for at holde Kjød for sin Arm, saa det er nok viselig ordnet", sluttede hun.

Om end ikke Sofie havde ydre Kampe, var der dog fuldt op af indre; naar hun fik Brev fra sine to varme, fyrige Veninder, blev hun ofte ængstelig for sig selv, om hun virkelig vandrede paa den samme Vei som de. Der hvor de ingen Kamp havde, som f. Eks. ved Alterens Sakramente, der viste der sig en hel Hær af Indvendinger hos hende.

De to andre overgav sig som Børn i Faderens Haand, det faldt saa let og naturligt for dem, medens Sofie stredes med sin Forstand, hun vilde saa gjerne forstaa først. Men da hun var sand og ærlig i sin Kamp, gjorde hun dog sikre Trin, om det end gik langsomt; selv syntes hun, at hun stod saa langt tilbage for sine Veninder, medens begge disse saa op til Sofie som til en ældre Søster.

Og saaledes gik nu Vinteren hen. Laura var kommet til Vestlandet, hvor hun nu ret hvilede ud og kom til mere Ro; her fandt hun Styrke for sit Legeme og Næring for sin Sjel. Med Sofie fortsatte hun nu en livlig Korrespondence. I ydre Henseende var Sofie kommet ind i større Virksomhed, hun hjalp nu sin Moder i Huset, og med Veiledning af Andrea Mynster havde hun begyndt en Syskole for fattige Børn. Men med alt dette Gode, som hun havde at takke for, følte hun sig ofte saa usigelig alene i sit Hjem, og hun sukkede til Gud om Naade og Frelse for sine Forældre.

Gjenforeningen.

Ofte standsede en Forbigaaende udenfor Asessor Helsings lille, hyggelige enetages Hus i Homansbyen, naar der inde fra Stuen lød ud til ham en munter, livlig Sang, sunget med en frisk, barnlig Stemme. „Det er saa naturligt og ukunstlet, at det gjør et gammelt Hjerte godt at høre derpaa", tænkte en ældre Herre, naar han paa sine Eftermiddagsture standsede lidt udenfor og lyttede og derpaa fortsatte sin Vandring med et Smil om Læben. Men nu havde der i længere Tid ikke lydt nogen Sang derindefra: „Mon den Lille er bortreist, eller er der kommet Sorg i Familien", tænkte atter hin Herre, naar han nu vandrede forbi Helsings Hus. Men den Lille var imidlertid ikke bortreist, det havde han overbevist sig om, da han en Dag saa hende staa ved Vinduet med et meget alvorligt Ansigt. Mødte han saa Asessoren, var der ogsaa over hans Aasyn et Alvor, han ikke tidligere havde

seet der; ganske vist maatte der være kommet Sorg i Familien.

Ja Pianoet forblev lukket, og Sangen var forstummet. De muntre Sange passede ikke for Annas sorgfulde Sind; sine Sorger og Bekymringer kunde hun ikke synge ud, dem vilde hun helst skjule og lukke inde i sit eget Indre. Hvad Sangen og Musikken i det Hele angik, var hun desuden kommen i lidt Vildrede; hun vidste ikke rigtig straks, om hun turde tage den op eller ei. Saa meget af det, hun før havde anseet som uskyldigt, havde hun nu faaet se som syndigt og syndbesmittet; saa stod hun der ængstelig og tvivlraadig næsten ligeoverfor enhver Ting, inden det klarnede sig lidt mere for hende.

Men da hun saa fik glæde sig i Troen paa sine Synders Forladelse, da hendes Hjerte fyldtes med Fryd over Barneretten hos Gud, da blev det en Trang for hende at synge sin Glæde ud. Sofie havde nylig til hendes Fødselsdag sendt hende et Hefte af Ahnfelts Sange; disse kom nu frem, og her fandt hun Udtryk for, hvad der bevægede sig i hende. Atter blev Pianoet aabnet, dæmpet lød Tonerne, ængstelig bævende Sangen. Der laa noget usigelig rørende i den bløde Stemme; det var ikke længere Barnets muntre, tankeløse Sang, det var den voksne Kvinde, som har begyndt at kjende noget

af Livets Alvor og Sorg, der her gav sine Følelser Luft. Men Glæde var der dog, mere og mere jublende lød det, medens Moderen sad lyttende med Arbeidet i Skjødet.

Guds barn jag är!
Ack saliga ro och glädje!
För hvem skall jag säga min glädje?
För Gud vill jag säga min glädje.
Guds barn jag är!
Guds barn jag är!

Annas Fader kom netop hjem fra sin Spadsertur. Han blev staaende udenfor og lytte og blev helt varm om Hjertet. „Der er dog Glæde i dette", sagde han, idet han gik ind paa sit Kontor.

Men ogsaa hin ældre Herre hørte Sangen; han kom netop forbi, idet han skulde tage sin Eftermiddagstur.

„Nei, der har jeg jo min Sangfugl igjen", tænkte han glad og blev staaende; men var det virkelig hende? og var det hendes Sange? Han maatte gaa nærmere indenfor det lave Stakit; ind i den lille Have, lige under Vinduet maatte han; det var jo mørkt, ingen saa ham. Og nu hørte han Ordene:

Guds barn jag är!
Guds barn jag är!

Der laa noget bedende og lokkende i Stemmen, som

om den vilde indbyde alle at være med i denne hellige Glæde.

„Der er foregaaet noget i den Lilles Indre", sagde han ved sig selv, da han gik videre, og det var ikke frit for, at Øinene var lidt vaade.

Med straalende Øine og Glæde i Hjertet gik nu Anna omkring; alt var bleven lyst og let. Bønnen, som før pressedes frem under tunge Sukke og mere var som Nødraab, den flød saa let fra hendes Hjerte og over hendes Læber, hun havde saa meget at tale med sin Frelser om, og det var saa herligt dette at kunne gjøre det, som om hun stod Ansigt til Ansigt med ham.

Hun maatte fortælle sin Sjelesørger, hvad Gud havde gjort med hende, og hun skrev et Brev til Kandidat Mynster fuldt af jublende Glæde; men saa kom der Svar fra ham, der lagde en liden Dæmper over Glæden. Han bad hende indtrængende ikke at lægge for megen Vægt paa Følelserne, der var forsvindende, og ikke bedømme sit Troesliv efter dette; thi da vilde hun synke ned i Modløshed og Forsagthed, naar disse var borte. Gav Gud hende Glæden, skulde hun tage mod den med Tak, men glæde sig med Frygt og Bæven.

Saa lød nu atter Sangen fra Helsings Hus. Det var nye Sange, som nu hørtes, og Stemmen

havde en egen blød Klang, thi Anna sang for sin Moder. Hvad hun ikke fik Lov at tale ud, det turde hun synge. Bedende indtrængende lød det, naar hun sang sin Herres Budskab ud til Moderen:

Wak upp, wak upp, hör på,
Ack hör ett bud
Ifrån din konung, från din Herre Gud!
Han som dock främst har rätten til dit hjerta.
Han söker dig — måhända än med smärta.

Og Moderen lyttede til Budskabet med et villigere Hjerte, end Anna havde nogen Anelse om, thi hun lod hverken Datteren eller nogen anden faa et Indblik i den Kamp, som var begyndt derinde.

Det var saa naturligt, at Fru Helsing maatte drives til at kaste et selvprøvende Blik paa sit Liv. Hun saa her sin Datter, et uskyldigt Barn, som endnu intet havde prøvet af Verden, hun saa hende bøies ned under Vægten af sin Synd og gaa sørgende og bedrøvet omkring. Naar Barnet kunde have saa meget at sørge over, hvad da hun, som havde et helt, langt Liv bag sig? Det havde været et religiøst Liv med jevnlig Kirkegang og Røreise i Kirken; hun kunde se tilbage paa mange Kjærligheds-gjerninger, megen Godgjørenhed mod de Fattige, ja, naar hun rigtig begyndte at drage det frem, kunde hun faa en meget pen Egenretfærdighedskjortel at hylle sig ind i; men i de ensomme Nattetimer vilde

den ikke ſtrække til; det hjalp ikke, at hun forſøgte at lappe den med fornyede Kjærlighedsgjerninger, i de ſtille Timer kom Synden frem. Langſomt rullede det henſvundne Liv op for hendes indre Øie, der faldt et andet Lys over det; det, ſom havde ſeet vakkert ud, var nu ſlet ikke vakkert længere, og Fred havde hun ikke i ſin Religiøſitet. Naar hun ſaa den Glæde, ſom gjennemſtrømmede Annas Sjel, lyſte ud af hendes Øine og aandede ud af hendes Sange, da var det noget helt andet, noget nyt. Ja, det var et nyt Liv, ſom nu i Datteren traadte hende imøde.

Denne fik hyppige Breve fra ſine Veninder paa Landet; ofte læſte hun op af disſe Breve. Der aandede en Kjærlighed og Varme ud af dem, ſom Moderen aldrig havde tænkt ſig mulig at kunne føle for den ſtore Gud, der var ſaa langt borte. Og ſaa den indbyrdes Kjærlighed, de havde til hinanden. Naar Anna fik Breve fra disſe Venner, ſaa denne lige ſaa lykkelig ud, ſom hun ſelv havde ſeet ud i ſin Forlovelſestid, naar hun fik Breve.

„Jeg tror, dine Venner er mere for dig end dine egne Forældre, Anna; dine Kinder rødmer af Glæde, naar du faar Breve fra dem; du holder ikke mere af dine Forældre.“

„O Mor, Mor tal ikke ſaa, jeg holder ſaa in=

derlig af Eder, men med disse kan jeg tale om det, som er det dyrebareste for mig, og det har jo du forbudt mig."

Saa sang Anna sine Sange ind i Moderens Hjerte, og mere og mere uroligt blev det derinde. En Dag havde hun kastet sig ned paa Sofaen og næsten vaandede sig i Smerte.

„Anna", raabte hun til sin Datter, der netop kom ind, „Anna, har du nu nogen Trøst at bringe din Moder, saa kom med den, jeg trænger den saa saare."

Men hjælpe sin Moder og veilede hende, nei, det kunde hun ikke; taus stod hun der, hvad skulde hun sige? — „Mor, jeg skal læse for dig", raabte hun, og ilede ind paa sit Værelse. Et Øieblik efter kom hun tilbage med Fresenius's Kommunionbog. Her slog hun op det Stykke, som staar for dybt Bekymrede, og her fandt Moderen Hjælp og Veiledning. Saa satte hun sig til Pianoet og sang, og mere og mere stille blev det i Moderens Indre. Stormen lagde sig, Haabet om Syndernes Forladelse vaktes; taalmodig vilde hun bie paa Herrens Time.

Anna havde faaet Lov at gaa til Professor Johnsons Bibellæsninger. Da Søndagen kom, og

hun atter stod med Reisetøi paa for at gaa, kom Moderen ud og sagde, at hun vilde gaa med.

Saa sad de begge med lyttende Øren og hungrende Sjele og blev mættede. Efterhaanden dæmrede Lyset ogsaa i den Ældres Sjel, ogsaa fra hendes Hjerte steg nu Takken for Syndernes Forladelse. Moderen havde i sin Tid havt en vakker Sangstemme, hun begyndte at sekondere Anna, og snart lød de nye Sange ud fra Helsings Dagligstue fra to lovprisende Hjerter. Ofte gik Assessoren inde paa sit Kontor og lyttede til Sangen, og der skjødes Brescher i hans stærke Fæstning. Den blev ogsaa stærkt angrebet i denne Tid, thi der var nu to, som bar ham frem i brændende Bøn til Gud.

Og Anna, hvor var ikke hendes Hjerte fuldt af Lov og Tak; hun havde faaet sin Moder med, de var gjenforenede, ja ganske anderledes forenede nu end før.

Ude paa Gaden standsede fremdeles ofte den gamle Herre paa sine Spadserture; han hørte, at Moderen ogsaa nu sang med, og han forstod, at der atter var foregaaet noget derinde, og — den gamle Mand længtede efter at smage den Glæde, som ofte lød saa frydefuld ud til ham.

Men paa Assessorens Fæstning maatte der ske et rigtig Stormløb, skulde den ramle overende, og

Stormløbet kom. Asfessor Helfing havde en eneste Broder, som var ugift og boede i Byen. Brødrene holdt inderlig af hinanden og spadserede ofte sammen. Mangen Gang fulgte denne da ind med og tilbragte Aftenen hos Asfessoren.

I den senere Tid var hans Besøg blevne sjeldnere, han følte sig ikke vel mere hos Broderen. „Der er blevet saa helligt i dit Hus", sagde han til ham. „Aa", svarede denne spøgende, „det kunde ikke skade dig, om der kom lidt mere Hellighed ind i dit Liv."

Saa spadserede de atter sammen en Dag, og Broderen fulgte Asfessoren ind. Han var i en ualmindelig mild Stemning iaften, han bad selv sin Svigerinde og Niece synge og sad selv ganske bevæget og hørte til. Senere opfriskede Brødrene Barndomserindringer, og Aftenen gik i hyggelige, fortrolige Samtaler; det faldt ham formelig vanskeligt at bryde op.

„Jeg kommer snart igjen Brodermand", dette Udtryk fra Barndommen brugte han, naar han var rigtig fornøiet, „det har været saa hyggeligt hos dig iaften."

„Ja gjør det Onkel", stemmede alle tre i. Saa fulgte Asfessoren ham ud i Entreen, men, idet han griber i Dørlaasen, raaber han, „Gud hjælpe mig!"

og ſtyrter om. Aſesſoren løb til og fik grebet ham i ſine Arme. Øieblikkelig ſendtes Bud efter Læge. Onkelen bares ind i Soveværelſet og bragtes iſeng, men ſtum og uden Bevægelſe laa han der, han var bleven rammet af Slag. Lægen kunde intet gjøre. Fortvivlet kaſtede Aſſeſſor Helſing ſig ned ved Broderens Seng, han raabte høit til Gud om Forbarmelſe, men det var ingen Troens Bøn, kun et Fortvivlelſens Jammerraab.

„Har du ikke en Bøn for din arme Onkel, Anna?“

„Jo Fader, jeg beder.“

„Kom her og bed høit.“

Nede ved Sengen ſad Moderen aldeles ſtum af Forfærdelſe. Det var førſte Gang, Døden gjæſtede deres Hus, og dette ſkrækkelig pludſelig. For et Øieblik ſiden ſad han friſk, livlig og munter iblandt dem, nu ſtirrede han paa dem med forfærdede Blikke; de haabede, at han havde ſin Samling. Anna knælede ned og bad høit for ſin Onkels Frelſe, og hun troede at ſe et Forſtaaelſens Tegn. Saa bøiede hun ſig ned og hviſkede ham i Øret: „Jeſu, Guds Søns, Blod renſer fra al Synd.“ Hun ſyntes at ſe en Taare i hans Øie.

Saaledes blev Natten gjennemvaaget og gjennemkjæmpet. Da Morgenen gryede, blev Aande-

drættet svagere og svagere,— Onkelen var ikke mere blandt de Levendes Tal.

Hvor var Sjelen henne? De klyngede sig til ethvert lidet svagt Haab, men denne Nat blev Assessor Helsings Fæstning skudt overende, han var nu en Synder, som søgte Frelse for sin Sjel. Der fulgte en lang, tung Tid efter denne rystende Begivenhed, men nærmere knyttedes disse tre til hinanden. Nu samledes de alle om Guds Ord, og Assessor Helsing læste: „Jeg og mit Hus, vi ville tjene Herren", og fra begge Kvindernes Hjerter lød der et inderligt: Amen!

Naar hin ældre Herre imellem gik hjem til sin enlige Bolig, hørte han ofte Salmesang fra Assessor Helsings Hus, men nu var der ogsaa en kraftig Mandsrøst med. „Nu er de alle med i den nye Sang derinde", tænkte han, „den Lille har udført en stor Missionsgjerning; ogsaa i mit haarde Hjerte har hun ruskket op, men se, det ved hun ikke noget om. Gud velsigne hende!"

I Vennekredsen.

I Alleen i Lensmand Pettersens smukke Have spadserede to unge Piger op og ned i livlig Samtale; det lod til, at de havde meget at meddele hinanden; thi uagtet Solen skinnede, Fuglene sang, og hele Sommerens Pragt og Herlighed omgav dem, havde de lidet Øre for noget andet, men var alene optagne med hinandens Beretninger.

De havde ogsaa meget at fortælle hinanden. Et vigtigt Aar laa bag vore to unge Veninder, Anna og Sofie; det kunde man ogsaa mærke paa deres hele Ydre. Det sorgløse Barneudtryk var forsvunden; over Annas Ansigt var der et mere sjelfuldt Udtryk, som alene den kan faa, der har oplevet og gjennemgaaet meget, medens der over Sofies var udbredt en velgjørende Stilhed og Ro. Skjønt de var livlige, var der dog noget dæmpet over deres Glæde. Medens Annas Forældre styrkede sig ved et Badested efter den tunge Vinter, skulde Anna faa tilbringe nogle

Uger hos sin Veninde. Saa optagne var de i sin Samtale, at de ikke mærkede, at nogen nærmede sig dem. Den Ankomne gik ogsaa meget stille, indtil hun kom lige bag dem, da lagdes pludselig en fin, liden Haand paa hver af de Spadserendes Dine, og begge raabte glade med een Mund: „Laura!“ Ja, Laura var det, som ogsaa skulde faa tilbringe et Par Dage sammen med de to kjære Søstre, og snart sad Veninderne sammen i Lysthuset og berettede sine Oplevelser for hinanden.

„Nu maa du fortælle os, hvorledes du har havt det, Laura“, bad Sofie.

„Aa, det har været en deilig Vinter, en rigtig Vederkvægelsestid; jeg kan ikke negte for, det smagte ikke rigtig godt at komme hjem igjen. Fader skrev til mig, at jeg ikke maatte forsøge at paavirke mine yngre Søstre, de havde havt nok af religiøst Sværmeri. Han næsten gruede for min Hjemkomst, skrev han, thi jeg underminerede hans Hus. Under saadanne Omstændigheder var det ondt at rive sig løs fra den kjære Vennekreds derborte. Men, som Præsten N. sagde til mig: vi maa jo villig tage imod ogsaa de tunge Dage af Herrens Haand, kanske vilde jeg en Gang komme til at takke allermest for dem, sagde han.

„Ja, det har ogsaa jeg forstaaet; den tunge

Tid, vi gjennemlevede i Vinter, drev os mere end noget andet hen til Gud", sagde Anna.

„Da jeg kom hjem", vedblev Laura, „forstod jeg, at mine Forældre var bleven ængstelig for min yngre Søster, der gaar til Konfirmation i Sommer. Stakkels Barn, hun gaar med en urolig Samvittighed og søger enhver Anledning, hun kan, for at faa tale med mig. Før har vi delt Værelse med hinanden, men da jeg kom hjem, havde de flyttet hende ind til de Smaa. Moder vogter paa os, at vi ikke skal faa tale alene sammen, men hindre os i det er nu umuligt. Jeg tror rigtig, at Emilie har en oprigtig Længsel efter at høre Herren til."

„Stakkels hende, det er dog en tung Tid, inden man kommer til Troen", ytrede Anna.

„Ja, og naar Veien gjøres saa vanskelig paa alle Maader som for hende", vedblev Laura. „Jeg hører, de taler om at sende hende til Kristiania, naar Konfirmationen er over, for at hun der skal komme bort fra Vækkelsen, som Fader siger, men ikke sandt Anna, I vil tage Eder kjærlig af hende, hjælpe og veilede hende derinde ogsaa?"

„Ja, det kan du være vis paa; hvor det skulde glæde mig, om jeg kunde gjøre noget for din Søster."

„Stakkels Fader er saa rent ud af det, fordi denne Ulykke er kommet over hans Hus, siger han.

Han taler alvorligt om at søge sig bort; thi der maa da findes et Sted, hvor man kan være fri for Vækkelsen, mener han. Men flytte bort fra den — stakkels Fader, det kan han ikke; skulde han finde et Sted saa mørkt, at den slet ikke er trængt ind, saa skal idetmindste jeg stikke Hovedet op af Kurven og sige: „Vi flytter", tilføiede hun skjælmsk. „Men lad os nu synge med hinanden vor kjære Pilegrimssang."

Madam Pettersen stod ved det aabne Vindu i Spiskammeret og skar Mellemmad, og medens hun skar og strævede, lød der op til hende nede fra Haven:

Jag är främling, jag är en pillgrim,
Blott en afton, blott en afton bor jag här.
Gör mig ej hinder, ty jag vill följa,
Guds folk till strids genom ök'n och bölja.
Jag är främling, jag är en pillgrim,
Blott en afton, bor jag här.

„Det lyder som Englesang", sagde Madam Pettersen, „ja det er let for de unge, men, naar man er gammel saa" — med et tungt Suk tog hun atter fat.

Efterat Sangen var endt, sad de en Stund tause, saa begyndte Sofie: „Husker du, Anna, Lærerinden paa Sanne?"

„Ja hun, som kom med Bibelen under Armen,

og som vakte saadan Forfærdelse, fordi hun spurgte efter „Vakte“.“

„Ja netop. Du kan tro, her har været megen Røre i Anledning af hende. Da en Tid var gaaet, kom Mo'r Sanne en Dag ind i Skoleværelset og fandt sin ældste Datter grædende. Efter megen Spørgen og Fritten fik hun ud, at Barnet græd, fordi hun gjerne vilde høre Herren til. Nu var altsaa Sygdommen brudt ud. Forældrene blev sammenkaldte til fælles Raadslagning, og det blev besluttet, at Lærerinden skulde afskediges hurtigst muligt. Det blev hende sagt, at hun skulde faa et halvt Aars Løn og Reisepenge, men saa maatte hun forlade deres Hus inden otte Dage. I kan tro, her blev Røre i hele Bygden, man tog Parti for eller imod Frøken Brun, naturligvis var de fleste imod. Jeg følte mig saa oprørt, at jeg gik lige til Sanne for at hilse paa hende. I kan tro, Mo'r Sanne saa stort paa mig. Da saa Lærerinden, Frøken Brun, kom ind stille og rolig, som om ingenting var hændt, kunde jeg ikke lade være at kaste mig om hendes Hals og græde, trods Mo'r Sannes Nærværelse. Jeg fulgte hende derpaa op paa hendes Værelse. Hvad der mest forundrede mig, var den rolige Maade, hun tog det hele paa; det var noget, Gud lagde paa hende, som hun skulde tage op, og bare

glæde sig over, at hun fik lide lidt for hans Skyld. Hun dvælede ganske kort ved den hele Historie, men gik over til at fortælle mig om Bispinde Gislesen, hvis aandelige Datter hun var. Hun havde meget vakkert at fortælle om hende og læste op af Breve, hun havde faaet fra hende."

„Maatte hun saa virkelig reise?"

„Hun blev tilbuden at være Vinteren over hos Præsten Mynsters, men hun vilde helst komme hjem, hvorfor hun kun modtog deres venlige Tilbud for nogle Uger, til hun fik ordnet sin Hjemreise."

„Men hvorledes gik det med Barnet?" spurgte Anna.

„Barnet blev holdt under strengt Opsyn; hun fik ikke komme i Nærheden af Frøken Brun, men dette synes kun at have frembragt en større Længsel hos den Lille. En Dag, som gamle Præsten Mynster spadserer paa Landeveien, ser han en Skikkelse komme farende som en Vind over Sannejordet. Det var Karen; i en, to, tre hoppede hun over Gjærdet, kastede sig med Heftighed om Præstens Hals, men uden at sige et Ord styrtede hun afsted igjen ligesaa hurtig, som hun var kommet."

„Stakkels Barn! Hvorledes er det senere gaaet?" spurgte Laura.

„Hun sendtes straks til Kristiania til en Familie, der skulde vogte hende for enhver Berørelse med de „Vakte"; de kunde imidlertid ikke hindre, at Kandidat Mynster mødte hende paa Gaden og talte med hende, ligeledes nogle af hans Venner; hun var Gjenstand for mange Bønner og megen Omsorg derinde, men hvorledes hun egentlig har det, ved jeg ikke."

Saaledes sad de unge Piger sammen og havde meget at berette hinanden.

Næste Eftermiddag vandrede de tre Unge glade afsted til Prestegaarden, hvor de haabede at faa en rigtig „god" Aften, som de sagde. Kandidat Mynster, som netop var kommet hjem, var nylig bleven forlovet med en ung, elskværdig Prestedatter; nu maatte han dele sig mellem det gamle og det nye Hjem og havde derfor kun fjorten Dage at tilbringe hos sin gamle Fader og Søster. Men af disse fjorten Dage fik ikke Fader og Søster meget; thi der kom fuldt af Opfordringer til at holde Bibellæsninger baade der og i Nabobygderne, og da det var hans største Glæde at forkynde Frelsens Vei for andre, strakte han sig saa langt som muligt og talte baade en og to Gange daglig. Faderen rystede paa Hovedet og syntes, det blev for meget, men det var ikke godt at hindre det. Selv naar han var hjemme, var han ikke meget hos Sine; thi idelig var der nogen, som

søgte ham som Sjelesørger og maatte tale med ham. Saa varm var han og saa optaget af det ene Fornødne, at han bogstavelig ikke kunde tale om andet; da hans Tanker gik i den Retning, bøiede uvilkaarlig enhver Samtale ogsaa ind i den.

I Frøken Mynsters Selskab løb Timerne hurtigt for de Unge; hun havde meget at fortælle og mange gode Vink at give. Ogsaa Presten kom ned til dem og spøgede lidt med med dem.

„Nu Laura", sagde han, „fik saa Presten N. Grillerne plukket ud af dig?"

„Nei. Han forsøgte ikke engang paa det."

„Det vil jeg nok tro, men han lagde vel lidt tilrette herinde, ikke sandt?" sagde han smilende, idet han klappede hende paa Hovedet.

„Det er nok muligt, jeg ved idetmindste, at jeg aldrig vil glemme de mange gode Samtaler, vi havde om Aftenen, naar han kom ind til Familien, og Børnene var gaaet til Ro."

„Nu maa I synge lidt for mig, Smaapiger, medens jeg røger min Pibe." Saa gik de til Pianoet og sang trestemmig nogle af Ahnfelts Sange, som de netop havde indøvet sammen, og fornøiet gik Presten op og ned paa Gulvet og nynnede med.

Kandidat Mynster var ogsaa denne Aften saa optaget, at han ikke kom ind før til Aftensbordet, men efter

Bordet sad de sammen ude paa Havetrappen, og her talede han mangt et Formaningsord til dem, som de tre Unge senere gjentog for hinanden og gjemte som sande Guldkorn.

„Ja kjære Søstre, nu er I glade og har Festtid, men glemmer ikke, at i Festtiden hentes Styrke til Arbeidsdagene, glemmer fremfor alt ikke Takken. Taknemligheden udvider, letter Hjertet og baner Vei for ny Naade, borttager al Stolen paa eget Arbeide og lærer os mere enfoldig og med barnlig Tillid at hengive os til den Hellig Aands Naadevirkninger, saa vi ikke omtumles af saadanne idelige Tvivl. Taknemligheden sidder paa Barneskammelen og ser sin himmelske Fader troskyldig og elskende op i Dinene, idet den baner sig Vei til Faderens Hjerte gjennem Hans elskelige Søn Jesum Christum, bekjendende sin egen Uværdighed og Ringhed, men tilbedende Hans Trofasthed og ubegribelige Kjærlighed."

„Ak, at kunne naa saa langt frem", sukkede Anna.

„Jeg vilde hellere sagt, ak at kunne komme saa dybt ned", mente Laura.

„Eller at man kunde blive saadan fri for alle Tvivl", tilføiede Sofie.

„Ja Søstre, begynder vi at sukke over vore Mangler, da bliver Sukkene utallige, men lader os sænke os mere ned i Taknemligheden. Den er paa

en Gang paatrængende og bly; paa modtagne Velgjerninger og den derved vundne Indsigt i og Tillid til Guds Søns Væsen hæver den sig i et fortroligt Abbaraab til sin naadige Fader og ømme Frelser, idet den tager Ham fat paa hans egne, trofaste Forjættelser og lærer mere og mere Troens rette Mesterstykke og Kunst, som bestaar i at agte sig selv ganske uværdig til al Guds Naade og Hjælp og dog gribe og tilegne sig den, idet den beder Jesus for hans eget Navns Skyld at holde sin Brud ilive. Søstre, lader os være taknemlige, da vil vi vokse fra Klarhed til Klarhed, idet vi altid trænger dybere ind i Jesu søde Forening og gjør sikre Trin paa den ofte ubanede Pilegrimsvei, indtil vi naar hjem, hvor vort Borgerskab er i Himlen. Og nu Søstre, lader os bede med hinanden, inden vi skilles:

Herre Jesus, du som har begyndt den gode Gjerning i os, du vil ogsaa fuldføre den, ikke sandt du vil, Herre Jesus? Jo, svarer du, naar blot I vil tillade mig det, thi jeg har tegnet Eder paa begge mine Hænder. I ere mine. Tak dyrebare himmelske Broder, Ven og Talsmand, fordi du kalder os dine. Hold da ogsaa du fast paa os, indtil vi for evigt er uadskilleligt knyttede til dig, der hvor du skal være alt i dine. Imidlertid brug kun din Hyrdekjæp og tugt os i Kjærlighed og med

Alvor, at vi ikke maa blive ustadige og forvilde os fra dig. Driv os ind i Ordet, lær os at nyde dig i dine Sakramenter og ophold os paa Bønnens Vagt. Vi anbefale os til dit Hyrdehjerte. Amen!"

Dette var sidste Gang, Kandidat Mynster talede med de tre Unge som deres Sjelesørger, da han snart efter med sin unge Hustru drog til et affides Kald; herefter skiltes deres Veie, men de mindedes altid senere denne Stund og de Ord, han talte til dem. Saa sang de med hinanden: „Den store hvide Flok vi se", og Sangen lød saa liflig ud i den stille Sommeraften; atter havde det smukke Landskab den samme Høitidelighed over sig. Alvorlige gik de tre hjem.

„Har du Lyst til at gaa med paa Opbyggelse iaften, Anna, det er min kjære, Ven Kristen Mo, som skal tale!"

„Jeg har aldrig hørt nogen Lægmand og har stor Lyst til at gaa med."

„Jeg har i Vinter hørt flere, men ingen taler mig saadan som Kristen Mo. Han bor her i Nabobygden, og saa har jeg oftere været sammen med ham paa Overli. Jeg hørte engang en Samtale mellem ham og Maria Overli, og siden har jeg maattet holde af ham. Der var med megen Bedrøvelse omtalt en Lægmand, som var falden i Synd. „Kjære, kjære Kristen, vogt dig", bad Maria, „der

er mange Farer for den, der forkynder Guds Ord.“ „Tror du ikke, jeg forstaar det Maria“, svarede han, „det er saa kampfuldt for mig mangen Gang, naar jeg skal tale, at jeg maa gaa for mig selv og rigtig kjæmpe i Bøn til Gud. Jeg bliver ofte saa ræd for mig selv, at jeg reiser lige hjem og bestemmer mig til at holde mig i Ro i lang Tid; men, naar en Stund er gaaet, og der kommer mange Anmodninger til mig, saa bliver jeg urolig igjen. Saa bliver der Kamp og Bøn, og saa maa jeg sige til Vorherre: gjør med mig, hvad du vil; vil du, jeg skal tale, saa er jeg her, Herre. — Men baade du, Maria, og allesammen maa bede for mig.“ Han stod der saa liden og ydmyg; det gjorde saa godt at se.“

I tre rummelige Værelser sad Folk tæt sammenpakkede, medens der var anbragt et Bord i Døren, ved hvilket Taleren skulde staa, for at alle kunde høre. Anna og Sofie fik Plads i Nærheden af de Talende. Først holdtes der Bøn af en; baade Sprog, Maaden og det hele var nyt for Anna; der skulde lidt Tid til at vænne sig dertil. Men saa reiste Kristen Mo sig; det var et lyst, mildt Ansigt, hvoraf Kjærlighed og Hjertensgodhed lyste ud. Han læste et Stykke af Profeterne; dette anvendte han billedlig og gik i sin Tale ud herfra, men holdt sig forøvrigt ikke til Teksten. Talen var

en indtrængende, kjærlig Formaning til at søge sin Sjels Frelse; hver eneste Formaning støttede han med et Bibelsted; han var mærkelig hjemme i sin Bibel. Ordene strømmede hurtigt og med Varme fra hans Læber, og han endte saaledes:

„Og nu, I Gamle, I Graahærdede, I, som gaar paa Gravens Bred, o betænker Eders Sjeles Frelse. De Unge kan dø, men de Gamle maa dø. Kanske er der kun nogle Dage mellem dig og Graven; endnu kan du faa en frelst Sjel, idag er Naadens Tid, men snart kan det være for sent.

For sent — o det er et forfærdeligt Ord. Der var en Mand, som ofte havde havt Guds Kald paa sig, men han adlød det ikke. Saa kom Døden. Da raabte han i Fortvivlelse: For sent, for sent! og dermed døde han. Venner, Venner, det er forfærdeligt at nedstødes i den evige Ild; vender om, medens det endnu er Tid. I Fædre og Mødre, som kanske har en blomstrende Børneflok omkring Eder, som har Tjenere og Tjenerinder, har I tænkt derpaa, at I skulle aflægge Regnskab for disse Sjele? Tænk dig, du Moder, om dit Barn paa hin Dag skal træde frem mod dig og sige: „Nu pines jeg i den evige Ild, fordi du, Moder, ikke lærte mig Veien.“ Tænk om det Barn, du elsker, engang skulde tale saadan til dig. Betænker dette, I Fædre og

Mødre, søger Frelse for Eders egne Sjele, at I ogsaa kunne redde dem, der er Eder betroede, saa I paa hin Dag kunne træde frem og sige: „Herre, her er jeg, og dem du gav mig.“ Og saa I Unge, I kjære, kjære Unge, o hvor mit Hjerte brænder for Eder, lader ikke Verdens og Forfængelighedens Glæder forlokke Eder! Det er et haardt Slaveri, det Satans Slaveri; jeg har ogsaa i min Ungdom været hans lydige Tjener, men jeg havde det ikke godt. Ved I, hvorledes det gik mig? Jeg vilde ikke høre Guds Ord, men jeg havde en Hustru, som elskede Ham. Hun bad mig følge sig paa Opbyggelse; af Kjærlighed til hende gjorde jeg det, thi jeg elskede min Hustru, og her fandt Herren mig. O, om det kunde gaa Eder ligedan, I kjære Unge! Ogsaa I kunde findes og vindes; det er saligt at høre Ham til, og hvad ved du, om ikke ogsaa du kan ligge kold og bleg imorgen. „Søger Herren, medens Han findes, kalder paa Ham den Stund, Han er nær.“ „Idag er Naadens Tid, idag er Gud at finde.“ Amen.

Da han sluttede, var hele Forsamlingen opløst i Graad; ogsaa Anna var dybt rørt, Ordet kom saa friskt, varmt og enfoldigt fra Hjertet og kunde derfor ikke undlade at gaa til Hjertet. Atter holdtes Bøn af en tredie Lægmand, og der blev sunget en Salme. Forsamlingen reiste sig dog ikke, men blev

siddende, som om den ventede noget mere. Da stod Kristen Mo op og gik hen blandt Tilhørerne.

„Jeg maa endnu tale lidt med Eder. Jeg kjendte nogle Kvinder; de pleiede, naar de kom sammen, at have saameget at fortælle hinanden om deres Mænd, hvor slemme de var og om alt det onde, de havde; saa blev de omvendt til Gud, og naar de da mødtes, havde de saameget at fortælle hinanden om Guds naadige Førelse med sig, og saa blev det bare Lov og Pris til Gud altsammen. Naar I kommer sammen, kjære Kvinder, hvad har I saa at tale om? Er det Lov og Tak til Gud, I har at bringe hverandre? O hvilken Velsignelse I kunde blive til for hinanden, naar det var Eders Samtaler at lovprise Gud for Hans Førelse med Eder!"

Han holdt nogle Traktater i Haanden, disse tog han nu frem og læste: „Paa hvilken Vei vandrer du?" idet han rakte den til en ung Gut; „tag denne og gjør dig selv det Spørgsmaal, paa hvilken Vei vandrer du? — Elsker du mig? Saa spørger Jesus dig;" — han lagde Haanden paa en ung Piges Skulder: „Elsker du mig? Han elsker dig, nu vil han have dit Hjerte." Saaledes vedblev han at dele ud og tale med den enkelte, og dette direkte henvendte Ord syntes at trænge ind paa dem. Til-

ſlut ſpurgte han: „Er der ikke en af Kvinderne, ſom vil ſynge en Sang for os, inden vi ſkilles?“ Midt inde fra Flokken hørtes en Stemme:

I dag kommer Budſkab fra Himmelens Gud,
At ſovende Sjele maa vaagne,
Hver haſte at ſmykke ſig ſaa, ſom en Brud
Vil være, naar Brudgommen kommer.
O ſikre Syndre, hvad tænker I paa,
Som endnu vil ſove paa brændende Straa?
O vaagn dog, før Døden dig kalder!

Sofie og Anna blev budne at ſpiſe tilaftens med de Fremmede og et Par Venner, og de gik da ind i en Stue paa den anden Side af Gangen. Her kom Kriſten Mo hen til Sofie og ſpurgte:

„Nu, hvordan gaar det, er det Kamp fremdeles?“

„Ja Kriſten, hver Dag ny Kamp“, ſvarede Sofie.

„Men hver Dag ny Naade, ikke ſandt? Er dette en Søſter?“ ſpurgte han, idet han vendte ſig til Anna.

„Ja det er hun.“

„Gud velſigne dig da paa Vandringen! Men kjære Søſtre, huſker paa, begyndt er ikke endt; hvo Haanden begyndte at lægge paa Ploven, han tage den ikke tilbage igjen. Det gjælder at kjæmpe ſig frem.“

Da senere Anna og Sofie vandrede sammen hjem, var de begge enige i, at de havde havt en opbyggelig Aften og havde hentet Opmuntring og Tilskyndelse til at vandre fremad paa Veien til Salighed.

Maria Øverli havde sagt til Sofie, at naar hun fik Besøg af sin Veninde, maatte de komme der en Dag, saa vilde hun samle nogle Venner til rigtig Vennelag. Dette glædede de sig til; det var saa nyt for Anna at komme sammen til opbyggeligt Samvær i Sødskendekreds. Saa kom der Bud fra Øverli, og en vakker Sommerdags Eftermiddag spadserede Sofie og Anna derhen.

Ude paa Gaarden blev de modtagne af Maria Øverli, som hilsede Anna hjertelig velkommen iblandt dem; saa førte hun dem ind i Stuen, hvor der sad en Del Mænd og Kvinder, men først maatte Anna hilse paa gamle Bedstemor, der ikke mere havde godt for at reise sig. Da hun kom op til hende, tog hun Annas Ansigt mellem begge sine Hænder og traf hende nær hen til sig.

„Gud velsigne dig, som har vendt Verden Ryggen; det er godt at vende sig til Herren fra Ungdommen af. Vil du nu like dig her blandt os simple Folk? De er nu Guds Børn alle."

„Jeg vil saa gjerne være sammen med dem, som elsker Herren", svarede Anna.

Af alle hilsedes hun, som om hun var dem kjendt og kjær. Efterat der var drukket Kaffe, blev der sunget en Salme, og en af de tilstedeværende Mænd holdt en Bøn, hjertelig og enfoldig, som rigtig varmede op, syntes Anna; saa samtaledes der.

„Det var vel anderledes i din Ungdom Bedstemor, naar Guds Børn kom sammen?" spurgte en.

„Ja anderledes! Da kunde vi nok ikke sidde saa rolig sammen. Vi vidste ikke, hvad Tid Lensmanden kunde komme og arrestere os allesammen, men da kan I tro, der ogsaa blev bedet og sunget, jeg synes det ofte var, som om Vorherre selv var midt iblandt os; slig Ild, som det var i Hans Nilsen, naar han talte, glemmer jeg nok aldrig."

„Fortæl os om det", bad Anna.

„Aa", svarede gamle Bedstemor, som altid var fornøiet, naar hun fik tale om den Tid, „jeg kan nok ikke nu mindes, hvad Hans Nilsen sagde, men aldrig har jeg hørt nogen tale slig om Synden og Nødvendigheden af at faa Sjelen frelst; dengang blev der mange vakt. Jeg mindes nok, hvordan det gik Larine Olsdatter paa Øyne i Lier; vi var Læsekammerater og blev vakt paa en Gang, men hun fik det slemt. Forældrene vilde ikke lade hende faa

komme paa Opbyggelser mere, og da Hans Nilsen skulde tale der i Nærheden, stengte de hende ned i Kjælderen."

„Men hun fik det nok ikke ondt der, Mor", sagde Maria.

„Nei, ondt", svarede Bedstemor, „hun bad til Vorherre, medens hun sad der og græd, og saa kom det for hende, at ingen Kjælder kunde skille hende fra de Helliges Samfund; hun syntes i Aanden, at hun sad midt i Forsamlingen, og saa digtede hun Samlingssangen

Nu er vi forsamlede her
Mange dyrekjøbte Sjele
For af Herrens Ord at lære.

Ja det var andre Tider; jeg mindes, hvorledes Ole Husmand maatte betale den ene Koen sin i Bøder, fordi han havde havt Opbyggelse hos sig."

„Men hvad saa Øvrigheden gjør, saa kan den ikke hindre Guds Børn i at opbygge sig sammen; det hjalp da ikke, hvad de gjorde i Hauges Tid", mente En.

„Hvad som er, saa faar vi takke Gud, at vi nu kan faa samles i Fred, og lad os nu opmuntre os med at synge en Sang", sagde Maria Øverli. Saa istemtes:

I Herrens Udvalgte, som Hellighed øve,
Hvor staar det med Kjærligheds vigtige Prøve?
Staar I ret forbundne ved Enigheds Aand?
Har intet forvirret det Kjærligheds Baand?
Vor Fader i Himlen kan Hjerterne kjende
Hvor Kjærlighed fattes, har Troen en Ende,
Den Høiestes Flamme bør himmelhøit brænde.

Efterat Sangen var endt, fortaltes Smaatræk ud af Livet: en havde nylig staaet ved en Troendes Dødsleie og havde meget vakkert og opbyggeligt at fortælle, en anden kunde berette om, hvorledes der var vakt nyt Liv i en aldeles verdslig Familie, saa der nu lød Guds Ord og Salmesang, hvor før hørtes Skjeldsord og Banden. Anna hørte til med stor Glæde, det var saa lifligt at være samlet med Mange, som havde sin Glæde i det samme som hun; hun sandede Bibelens Ord: „det er godt at Brødre bo tilsammen." Hvert lidet Træk, hun hørte, blev hende en Paamindelse og Opmuntring paa Vandringen.

„Du Hans, du er saa stille iaften, har ikke du et Ord at tale med, du pleier da at have noget at sige", henvendte Maria Øverli til en Mand, som sad lidt tilside.

„Aa Maria, her er bli't saa fint hos dig i den senere Tid, saa det er ikke godt for en som mig at tale med."

„Hvad mener du med det, Hans; saavidt jeg ved, er her ikke nogen Forandring."

„Aa ikke netop udenom, men jeg skjønner mig ikke paa denne fine, konsenerte Kristendommen."

„Er det det, at vi har disse snille Frøknerne iblandt os, Hans, saa tror nu jeg, at enhver, som elsker Vorherre, er kjær i hans Øine, enten det er en Frøken eller en simpel Mand."

„Det var mere enfoldigt før i Tiden, Maria, da kom vi Smaafolk sammen og opbyggede os i al Enfoldighed, og da var du ikke selv bange for at holde Bøn i Forsamlingen; du vil ikke gjøre sligt nu Maria?"

„Nei, jeg er blevet anderledes oplyst nu, og saa er der saa meget godt Guds Ord at faa høre nu Hans."

„Ja du mener vel Prester og Kandidater. Nu er det ikke bra længere, uden at det er studerte Folk, men du vil da vel ikke mene, at den taler dreven af den Helligaand, som gaar og studerer paa Prækenen sin og skriver den ned mange Dage før, nei slig Præken gi'er jeg ikke to Skilling for."

„Naar en Mand, Læg eller Lærd, forkynder os et levende Guds Ord, taler om Veien til Salighed, slig som den alene kan tale om den, der har gaaet Veien, naar han taler som den, der kjender den og saa lever efter det, saa tror jeg, han drives af Guds Aand, enten han er studert eller ei."

„Jeg tænker, Bedstemor synes som jeg, det var anderledes før i Tiden, det var større Enfoldighed."

„Ja Hans", svarede Bedstemor, „deri kan du have Ret, det var større Enfoldighed; men ikke taler du efter Hans Nilsen, naar du vil dømme, at en studeret Mand eller en fin Frøken ikke kan være et Guds Barn; havde Hans Nilsen været iblandt os, saa vilde han have takket Gud for disse Smaafrøkenerne vore og for hver eneste Præst, der som en arm Synder søger Naade i Jesu Blod. Saa skal ogsaa vi gjøre, Hans; det er et stort Guds Under, naar en Sjel bli'r frelst, men naar en Rig rykkes som en Brand ud af Ilden, da sømmer det sig for os at love og prise Herren. Lad os nu synge en Sang." Naar Bedstemor havde sagt et Ord, da bøiede alle sig for den Gamle og Erfarne, og det faldt ikke Hans ind at indvende noget mod hende. Snart glemtes den Misstemning, som for en liden Stund var kommet ind, og man istemte Sangen:

Paa hinsides Ørken er Kanaan at finde,
Det Land, som jeg inderlig længes at naa,
Det Land, jeg i Kristo beseglet er vorden,
Til Arv og til Eie i Evigheds Aar.
Did længes jeg saare, ja haster og stunder;
Ak, var det erlanget, ak var det alt vundet!

Men Veien didhen den medfører jo Møie,
Jeg stedes i Uro, i Kummer og Nød,
Omringet af Salighedsfiender mange,
Som volder mig mangen Gang Angest og Nød.
Dog ved jeg, paa Trængsler skal følge en Hvile,
Hvorfor jeg til Kanaan vil haste og ile.

Velan, jeg fortsætter min Pilegrims Reise,
Jeg ved, jeg skal vinde; thi Jesus er min;
Lad storme og bruse, det fører til Hvile,
Hver Bølge mig driver til Saligheds Strand,
Snart Landet jeg øiner og Frihed erlanger,
Om nogle Minutter for Thronen jeg pranger.

Da den var endt, holdt gamle Bedstemor Bøn; hun bad, at Kjærlighedens og Endrægtighedens Aand maatte faa vedvare iblandt dem, og saa bad hun om Guds Velsignelse over de to Unge. Tilsidst sang man: „Saa vil vi nu sige hverandre Farvel", og skiltes saa ad styrkede og opmuntrede.

I søsterligt og kjærligt Samvær gled nu Dagene stille hen, og snart skulde Anna atter reise hjem. En Dag, medens hun sad oppe og skrev til sine Forældre, kom Sofies Broder, Kristian, ind i Stuen til denne og sagde: „Har du læst Avisen idag og seet, hvad der staar om de Hellige?"

„Aa, det er vel ikke noget nyt, det er vel af samme Slags, som vi saa ofte læser der."

„Nei, nu er der noget virkeligt, som vel kan vise os, hvad Slags Mennesker mange af dem er. Hør

her!“ Saa læste han op en Beretning om Ole Nilsen, kjendt som en af de Første blandt de Vakte, der nød megen Anseelse og Tillid, var anbetroet alle mulige Tillidshverv, var Storthingsmand m. m. Denne Mand havde begaaet Falskneri og var arresteret. Det var en lang, udførlig Beretning. Dybere og dybere sank Sofies Hoved ned, medens Broderen læste; da han endte, brast hun i Graad.

„Men Sofie, hvad gaar der af dig, kjender du Manden?“

„Nei, jeg har aldrig seet ham; men han var jo et Guds Barn.“

„En saadan Kjærlighed er mig ufattelig“, sagde Broderen rent forbauset og saa efter Sofie, der ilede op til Anna med Avisen.

De følte sig saa ydmygede ved dette, som om de selv havde Del i den Synd, der var begaaet. De maatte hen og søge Trøst hos Maria Overli; men der vakte Beretningen samme Sorg. En gammel Mand, som sad der, hulkede høit, skjønt heller ikke han kjendte Angjældende personlig. Djævelen havde revet et Faar ud af Hjorden, og hele Hjorden førgede og bævede af Frygt. Maria Overli lod ikke de Unge gaa fra sig, før de sammen havde bedet om Naade og Kraft til at staa fast i Herrens Krige.

Saa var atter Tiden der, at Veninderne skulde skilles og drage hver til sit Arbeide og sin Kamp. Med Guds Ord opmuntrede de hinanden til Troskab i Striden.

„Ved hvad der møder os i Livet, Sofie, lad os altid sige med Maria: „Se jeg er Herrens Tjenerinde.““

„Ja og saa til Slutningen kunne sige med Apostelen: „Jeg har fuldkommet Løbet.““

„Ak Livet ligger saa langt foran os, Sofie, tænk om vi veg af fra Veien.“

„Han, som begyndte den gode Gjerning i os, han vil ogsaa fuldkomme den indtil Jesu Kristi Dag.“

„Hertil hjælpe os Gud af sin Naade.“

Femten Aar ſenere.

Hoſpitalet.

I et tarveligt Værelſe paa Hoſpitalet i en af vore ſtørre Byer ligger en ældre Herre og kaſter ſig utaalmodig paa ſit Sygeleie. Et knarvurrent, misfornøiet Udtryk hviler over hans Anſigt, han ſynes at ſtaa paa Krigsfod med hele Verden; man faar ſtraks det Indtryk, at han visſelig ikke er nogen let Patient at pleie.

En Diakoniſſe kommer nu ind i Sygeværelſet; det er en høi, ſlank Kvinde med et deſtingveret Ydre; der hviler tillige en velgjørende Ro og Sikkerhed over hende; hun træder hen til Sygeſengen og erkyndiger ſig om, hvorledes Natten har været. Den Syge har en hel Del utaalmodige Klager, ſom han fremkommer med i en vranten Tone; han havde maattet ligge længe uden at faa Hjælp, men hvem bekymrede ſig om en Syg; kan man ikke hjælpe ſig ſelv, ſaa er der ſaaviſt ingen anden, ſom gjør det oſv.

Stille og taalmodig hørte Diakonissen paa ham og beklagede, at han ikke havde faaet den forønskede Hjælp; men Søstrene havde mange Syge at passe, og inat havde de havt en Døende, som nylig havde udaandet. Den rolige Maade, hvorpaa hun tog hans tildels ubeføiede Klager, afvæbnede ham og gjorde ham en liden Smule skamfuld; han vilde komme bort fra et ham ellers saa kjært og næsten uudtømmeligt Thema, ham selv og hans Sygdom. Han ser skarpt paa Diakonissen og siger:

„Sig mig Frøken Pettersen, har jeg ikke seet Dem før; det forekommer mig, at der er noget bekjendt i Deres Ansigt?“

„Det er meget muligt, De tidligere har seet mig i mine Forældres Hus.“

„De er da vel ikke en Datter af — af Lensmand Pettersen i S.?“ spurgte han med stigende Forbauselse.

„Jo det er jeg“, svarede hun roligt smilende.

„Det er altsaa Dem, som jeg saa for mange Aar siden, det kan nu være en femten Aar tilbage, tænker jeg. Jeg var som ganske ung Sagfører i Deres Faders Hus, jeg mindes Dem saa tydelig, hvorledes De kjækt svarede Sorenskriveren, medens Sværmeriets Glød lyste ud af Deres Ansigt. Jeg mindes, at jeg tænkte ved mig selv: stakkels, unge Pige, gaar ikke

dette Sværmeri hurtigt over, maa det føre hende til Gaustad. Jeg forlod snart Oplandene og hørte aldrig noget mere om Dem, og nu skal jeg finde Dem igjen her paa disse Kanter som Sygepleierske!"

„De ser altsaa Hr. Smith, at Sværmeriet ikke førte mig til Gaustad, men ind i et virksomt Liv", svarede Søster Sofie, som hun nu kaldtes. Da det imidlertid var hende ubehageligt at fæste en Syges Opmærksomhed ved hende selv, spurgte hun: „Maa jeg faa Lov at læse for Dem, Hr. Smith?"

Han hørte imidlertid ikke paa hendes Spørgsmaal, men vedblev: „Rige Lensmand Pettersens Datter Sygepleierske! Saadant er mig ubegribeligt, det maa være Sværmeri i en ny Form. De, som kunde have det som Blommen i Egget, gaar her og tilbringer Deres Liv paa et Hospital, det sidste Sted i Verden, som et fornuftigt Menneske kunde vælge af Lyst. Havde jeg nu ikke seet dem i fjorten Dage gaa her omkring os som et fornuftigt Menneske, vilde jeg troet, De var splintergal. Det maa være for at vinde en Helgenglorie, at De har gjort et saadant Skridt."

„Om jeg skulde være saa taabelig at indbilde mig at kunne vinde en saadan Glorie", svarede Sofie smilende, „saa betages vi Søstre fra alle disse falske Indbildninger, naar vi hører Deres og andre Syges Klagemaal over vor ufuldkomne Pleie."

„Aa vis=vas, De maa ikke bryde Dem om en gammel, knarvurren Mands Ord, Frøken Pettersen, dette er mig en Gaade."

„Vil De ikke nu tillade mig at læse lidt for Dem, Hr. Smith?"

„Frøken Pettersen" — han vilde ikke kalde hende Søster Sofie, som hun ellers benævnedes af alle; Søsternavnet var noget affekteret tilstelt noget, det vilde han ikke tage over sine Læber. — „Frøken Pettersen, jeg har ikke sat min Fod indenfor nogen Kirkedør paa mangfoldige Aar, ingen Præst har faaet Lov at komme ind til mig; thi han taler kun, fordi det er hans Gjerning, han er lønnet derfor; men vil De læse for mig, skal De faa Lov."

Efter denne naadige Tilladelse tog Sofie frem en liden Andagtsbog og læste et kort Stykke, der sluttede med en hjertelig, liden Bøn, og saa gik hun videre paa sin Runde til de Syge.

Sagfører Smiths Tanker havde for en Tid faaet en anden Retning. Han vidste ikke, hvoraf det kom, men han maatte huske saa paa sin Moder og sin Barndom. Han havde havt liden Kjærlighed at give i sit Liv, derfor havde han heller ikke mødt megen. Nu traadte ham her en barmhjertig Kjærlighed imøde, som var ham aldeles ubegribelig, men han kunde ikke undgaa at berøres af den. At

Diakonissерne øvede sin Gjerning af kristelig Kjærlighed, det var noget stort Sludder. Enten de tjente paa en Maade eller paa en anden, det var det samme. Den, som var i en tjenende Stilling, kunde jo ligesaagodt være Sygepleierske som noget andet, ja endnu bedre; thi i denne Stilling vilde hun i Almindelighed have det bedre end i nogen anden Tjeneste, mente han. Derfor kaldte han dem simpelthen ved deres Fornavn, og modtog enhver Tjeneste som noget, de var ham skyldig, og vilde ikke se Kjærlighed i noget; thi han havde nu ikke stor Tro til, at der fandtes meget af den i Livet. Enhver er sig selv nærmest, og det er vel Diakonissерne saavelsom alle andre Mennesker, de har vel en eller anden Fordel deraf; men den rige Frøken Pettersen, det var noget helt andet. Skulde der virkelig findes en saadan Kjærlighed, at det gik an at forlade et godt Hjem for at tjene syge Medmennesker? Tænk at vælge som sin Livsgjerning bestandig at være om Syge! Et Sygehus og Lidende var noget, han altid havde skyet, det var det ubehageligste, som mødte ham i Livet, og det gaar en ung Pige hen og vælger for hele Livet. Og saa har hun et venligt, smilende Ansigt til de Syge ogsaa. Han begyndte at se paa den Pleie, han fik, med lidt

andre Dine, og Søstrene fandt ham denne Dag mere medgjørlig.

Da Sofie den følgende Morgen atter kom ind til ham, var han snart færdig med Beretningen om sig selv. „De maa besvare mig et Spørgsmaal, Frøken Pettersen. Hvad har bragt dem til at blive Diakonisse? Kan De virkelig have en saadan Kjærlighed til Syge og Lidende, at De derfor har ofret Deres Liv til disses Tjeneste?“

„Jeg ønsker ikke gjerne at tale om mig selv, Hr. Smith, men jeg skal dog besvare Deres Spørgmaal. Naar Gud faar overvundet vort Hjerte, saa vi giver os helt hen til Ham, naar vi har lært at elske Ham, saa længes vi ogsaa efter at tjene Ham. Diakonisse betyder Tjenerinde, og jeg vil sige Dem, Hr. Smith, jeg ved ingen større Naade, ingen større Ære, end at kunne faa være en ret Herrens Tjenerinde. Hvor ønske vi ikke inderlig at kunne øve vor Pleie mod de Syge saaledes, at de forstod, at vi gjorde det af Kjærlighed til Herren og til dem; at de forstod, at det er os om at gjøre at pleie baade Sjel og Legeme. De ved imidlertid selv, hvor lidet det ofte lykkes os at lægge dette for Dagen for vore Syge.“

„Frøken Pettersen, De har lært mig, at der findes sand, uegennyttig Kjærlighed i Verden“, han var ikke ganske fri for at være en Smule bevæget.

„Tro for al Del ikke, Hr. Smith, at fordi jeg er kommet fra et rigt Hus, min Kjærlighed derfor er mere uegennyttig end de øvrige Søstres. Vi ønsker alle at tjene Herren i de Syge, men vi føler alle, at der hænger megen Skrøbelighed ved os."

„De maa endnu fortælle mig om Deres Forældre; er de døde, siden De har valgt denne Stilling?"

„Nei, begge mine Forældre lever, er friske og raske. Min ældste Broder har overtaget Gaarden, og hans store Børneflok udfylder ganske min Plads hos mine Forældre i Hjemmet. Med deres fulde Samtykke fulgte jeg da et længe næret Ønske og indtraadte som Diakonisse."

„Og De er virkelig tilfreds og lykkelig?"

„Jeg takker daglig Gud, fordi han har ladet mig faa Lov at tjene som Diakonisse. Men nu, Hr. Smith, maa De tillade mig at afbryde denne Samtale, vi har talt altfor længe om dette Emne. Faar jeg Lov at læse for Dem idag ogsaa?"

Den Syge havde heller ikke idag nogen Indvending, og i de tre Uger, han fremdeles forblev paa Sygehuset, kunde Sofie daglig faa fremlægge Livets Vei for ham. Han saa paa Diakonisserne med andre Øine og modtog deres Hjælp med større Venlighed. „Der maa dog have været noget godt i Vækkelsen alligevel, skjønt vi lo af den som Svær-

meri og Overspændthed. Har den kunnet bære en saadan Frugt, at en Kvinde ofrer sit Liv for Syge og Lidende, da bøier jeg mig for den, da viser den, at den har Kraft i sig."

Da han nogle Uger senere helbredet forlod Sygehuset, var der kommet noget mildere over ham; det var ikke gaaet aldeles sporløst forbi, at han her havde mødt sand, levende Kristendom. Om det fik virke til nogen sand Hjertets Forandring, det vidste ikke Sofie eller de andre Søstre, men det sagdes om ham, at han fra den Tid af altid talede med Respekt om alvorlig Kristendom og særlig om Diakonissegjerningen, og man saa ham ikke saa sjelden i Kirken.

Prestegaarden.

En frisk, mild Vaarluft strømmede ind af de aabne Vinduer i den lyse, venlige Dagligstue i Prestegaarden. Det er til en af vore vakre Fjeldbygder, vi nu føres hen. Ved Vinduet sidder Prestefruen med sit Arbeide; snart lytter hun til de muntre Barnestemmer, som lyder ind til hende fra Gaarden, og snart ser hun ud efter Landeveien, som om hun ventede nogen.

Aarene er ikke gaaet sporløse hen over denne Kvindes Ansigt, man ser straks, at hun har prøvet meget; der kommer ofte et vemodigt Udtryk i det sjelfulde Aasyn. Hun har virkelig ogsaa gjennemgaaet meget, og hendes bløde, følsomme Sind har gjort, at hver ny Prøvelse har præget sit Mærke i Anna Helfings Ydre; thi hende er det, vi nu efter femten Aars Forløb gjenser som Prestekone i en affides Fjeldbygd.

For omkring tolv Aar siden mistede Anna sin kjære Fader. Kort iforveien var hun bleven forlovet

med en ung, theologisk Kandidat, Holm. Det var lykkelige Uger for de to, da de havde fundet hinanden, Uger fuld af Lov og Tak til Gud. Men saa kom Faderens Sygdom, et længere, smertefuldt Sygeleie og saa Døden. Vistnok var den en Overgang til Livet og Braadden borttaget, men usigelig vemodig for Moder og Datter. Alt blev nu forandret, Huset maatte sælges og Moder og Datter flytte ind i en liden, trang Bekvemmelighed. Moderen overlevede imidlertid ikke længe sin Ægtefælle; et Aar efter maatte Anna ogsaa lukke hendes Øine. Godt for hende, at hun nu havde en kjærlig Støtte. Hendes Forlovede havde netop faaet et Kald oppe i Nordland, og kort efter Moderens Begravelse, holdt de et stille Bryllup, og saa førte han sin unge Brud op til det affides Kald.

Her fik han mange Vanskeligheder at kjæmpe med i sin Prestegjerning, men han fik ogsaa erfare, hvilken Medhjælp han havde i sin Hustru. Fordi hun selv havde kjæmpet de aandelige Kampe, og gjennem Prøvelser og Trængsler var bleven styrket og lutret, saa kunde hun ogsaa nu forstaa hans Prestegjerning og opmuntre ham i den. Men hun støttede ham ogsaa ved den Aand, som blev den raadende i Hjemmet. Alle blev her gjæstfrit og venligt modtagne, men blandt de Troende hed det

altid, naar der taltes om Prestegaarden, „der er godt at være".

Saaledes raadede her et stille, kristeligt Familieliv med megen Lykke og Glæde i sig, men det havde dog ogsaa havt sine tunge Dage at komme over. To Gange havde Døden banket paa deres Dør, og baaret ud to kjære Smaa. Hver Gang bøiede Moderen ydmygt sit Hoved under Guds tugtende Haand, og hun gik lutret igjennem, men hver Sorg havde præget sit Stempel paa hende; man saa, det var en i Modgang prøvet Kvinde. Og dog havde Livet været saa rigt paa Lykke og Velsignelse ogsaa, det havde hun en stærk Fornemmelse af, medens hun sad der ved det aabne Vindu og hørte de muntre Barnestemmer lyde ind til sig.

For tre Aar siden var hendes Mand bleven forflyttet hid, og her havde de fundet meget at takke for og glæde sig over: en liden Flok, som havde Guds Ord kjært, en pen, liden Prestegaard og en sund, vakker Egn.

Nu saa hun en Støvsky derborte i Landeveien; ja, det var Blakken, hun kjendte den tydelig. Hurtig lagde hun Arbeidet sammen og med et glad, lykkeligt Smil ilede hun ud paa Trappen for at modtage sin kjære Mand.

Børnene var dog kommen hende i Forkjøbet; straks de hørte Karjolen, var de styrtede afsted. Nu kom han gaaende med en paa Armen, en ved Haanden og en hængende i Frakkeskjøderne.

„Det smager godt at komme hjem til Hustru og Børn og møde glade og fornøiede Ansigter", udbrød han, da han kort efter sad i Sofaen i sin hyggelige Dagligstue med Piben i Munden. „Nu er Børnene atter i fuld Leg, kom nu og sæt dig hos mig, Hustru, og lad mig fortælle dig, hvad der har mødt mig paa min Anneksreise."

Snart sad de fordybede i Menighedsanliggender, som begge drøftede med lige stor Interesse; de enkelte Lemmers Tarv laa hende ligesaa meget paa Hjerte som ham; det Tunge blev lettere at bære, naar han saadan fik dele det med hende, og meget af det, som stod uklart for ham, syntes ham klarere, naar han havde lagt det frem for hende, og de havde drøftet det sammen.

„Men kjære Hustru, jeg glemmer jo rent, at jeg var indom Posthuset og der fik to Breve til dig."

„Det var da morsomt, Breve er en sjelden Vare for mig nu. Det er jo fra min kjære Laura, skrevet fra Tamatave, altsaa er hun da vel kommet frem." Efterat have faret det hurtig igjennem, vedblev hun: „Vi maa læse Brevet sammen, naar vi har spist." Jeg ser,

der er den samme Varme og Fyrighed over det, som altid hos Laura; hun er saa lykkelig over at have faaet følge sit Hjertes Trang og drage ud paa Missionsmarken. Hendes Hjerte er fuldt af Lov og Pris til Gud, og hun beskriver med stor Varme det stærke Indtryk, det har gjort paa hende at møde den første Madagasser. Hun ved, hun vil møde Skuffelser og Savn, men hun ved ogsaa, at hun er i sin Herres Tjeneste, og derfor er hun trøstig og glad, hvad der end kommer. Ja Gud ske Lov for Laura, hun er en varm og en tro Sjel, der er ikke mange saadanne at finde. Men nu det andet Brev."

„Nei er det muligt", udbrød hun glad, „tænk Sofie kommer og besøger os. Hun vil tilbringe sine Ferier hos os, jeg skal faa den Glæde at se min kjære, kjære Veninde igjen, at jeg er saa glad, saa glad. Inden otte Dage vil hun være her."

„Ja det var rigtignok en Overraskelse", svarede hendes Mand, „hvor jeg glæder mig over, at du, ja vi begge skal faa denne Opmuntring; thi det at mødes med kjære Venner i Herren, det er dog noget af det bedste, vi har hernede. Vi vil desuden begge kunne lære meget af Sofie med den rige Erfaring, hun maa have faaet i sin Gjerning."

Otte Dage senere sad Veninderne sammen i

fortrolig Samtale, og hvor fløi ikke Timerne afsted. De havde saa meget at fortælle hinanden.

„Synes du ikke, at der er bleven en stor Forandring i disse Aar, Anna, ogsaa hvad Kristenlivet angaar?“ spurgte Sofie.

„Jo ganske vist, jeg siger som gamle Mor Overli, der var større Enfoldighed før.“

„Ikke det alene, Anna, der var ogsaa større Varme og Inderlighed. Jeg har ofte grundet paa, om den Forandring, som er indtraadt, er en nødvendig Følge af et mere modent, udviklet Kristenliv, eller om det er en hel Forandring i Opfatningen, i selve Retningen, og om saa denne Forandring kan siges blot at være til det Gode.“

„Jeg synes, der var saa meget godt i Vækkelsestiden, Sofie, om jeg nok kan se, at der var Skjævheder. Den skarpe Skilsmisse mellem Verden og Guds Børn gjorde det dog lettere for den enkelte Sjel at gjøre Skridtet helt ud og ikke, som det nu let sker, staa der haltende, saa hverken en selv eller andre ved, hvor man hører hjemme. Jeg tør ikke benegte, at der lagdes for stor Vægt paa Middeltingene, men det er dog godt, ja nødvendigt, synes jeg, for en Sjel, som staar paa Overgangen, da at tages tilside i Stilhed for Gud. Hvor mangen en har ikke forspildt Guds Naadeskald ved at kaste sig

ind i Fornøielsernes Strøm, der har saadan fristende Magt over den Unge."

„Ja dette medgiver jeg, Anna, men vi maa vel ikke skjule for os, at den stærke Vægt, som lagdes paa Middeltingene, skabte Hyklere, idet enhver, som var afholdende i det Stykke, blev anerkjendt som Troende, medens det modsatte var Tilfældet med dem, der ikke var det."

„Ja enhver Vækkelsestid har vel sine Skjævheder, men ogsaa sine store Sider; at der var meget uklart ved et nyt Livs Opvaagnen, det er jo saa rimeligt. Det havde i mange Henseender Ungdommens Uforstand i sig, men tillige Ungdommens Varme og Fyrighed. Hvor elskede man ikke hverandre, hvor glædede man sig ikke i Samværet. Jeg har ofte hørt dadle den Omvendelsesyge, som de Vakte led af, men var der da ikke en stor Kjærlighed i dette? Hvor glædede vi os ikke, naar vi hørte, at en Sjel var vakt op til Livet i Gud. Tør vi ikke tro, at der var noget af den himmelske Glæde over en Synder, som omvender sig, deri!"

„Jo Anna, jeg tror vist, at det var saa, men mon der ikke var noget af Ungdommens Tankeløshed, om jeg saa maa sige, ogsaa i dette. Man havde kun Interesse for andre i dette ene Stykke, vistnok det vigtigste, men i andre Henseender gik man dem

foldt forbi. Men alt dette vil jeg helst tilskrive, at Livet var ungt og ikke selve Retningen. Eftersom Sindene kom til mere Ro, har det jo vist sig at have Kraften i sig til stor Virksomhed i alle Retninger. Men med den udvidede Virksomhed og det friere Syn, synes mig den Fare at ligge nær, at det skal tabe den Varme, Enfoldighed og Inderlighed, som var saa betegnende for Vækkelsestiden."

„Derfor, Sofie, ser jeg med Vemod tilbage paa den Tid, og jeg længes efter at skue den første Kjærligheds Varme baade hos mig selv og andre."

„Jeg betragter det som en stor Naade af Gud", svarede Sofie, „noget jeg aldrig kan takke Ham nok for, at jeg har faaet opleve og gjennemleve Vækkelsestiden. Jeg tror, det er langt vanskeligere for en Sjel, som nu vækkes op til Liv i Gud, at komme til Fasthed og Klarhed over sig selv."

„Det gjør mig saa inderlig ondt", faldt Anna ind, „naar jeg hører selv dem, der har levet Tiden med ligesom vi, at tale i det vide og brede om dens mange Skjævheder og Brøst og tillægge den Skylden for de mange sekteriske Bevægelser iblandt os. Hvad der saa siges om den, den har nedlagt den evige Sæd i mangfoldiges Hjerter og bragt en Velsignelse over vort Land, hvis Frugt vil spores i lange Tider. Gud give os snart en Vækkelsestid

igjen. Os har den jo aabnet Øinene for den bedste Skat i Livet, og Skam vilde det være for os, om vi ikke altid tænkte tilbage paa den med inderlig Taknemmelighed."

„Dertil siger jeg af mit fuldeste Hjerte, Amen", sluttede Sofie.

igjen. Os har den jo aabnet Øinene for den bedste Skat i Livet, og Skam vilde det være for os, om vi ikke altid tænkte tilbage paa den med inderlig Taknemmelighed."

„Dertil siger jeg af mit fuldeste Hjerte, Amen", sluttede Sofie.

BSB Bayerische StaatsBibliothek
MDZ Münchener DigitalisierungsZentrum Digitale Bibliothek

Margrethe

Fortaellinger

Bd.: 1

1884

P.o.rel. 5327 w-1/3
urn:nbn:de:bvb:12-bsb11679488-6